

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ИНСТИТУТА ЕКОНОМСКИХ НАУКА
ЗА 2024. ГОДИНУ**

Београд, март 2025. године

Садржај

1. УВОДНА РЕЧ ДИРЕКТОРА	3
2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУТУ	4
3. ОРГАНИ ИНСТИТУТА	7
3.1 УПРАВНИ ОДБОР	7
3.2 НАУЧНО ВЕЋЕ	8
3.3. ДИРЕКТОР	10
3.4. КОЛЕГИЈУМ	10
4. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ИНСТИТУТА	11
4.1 СЕКТОРИ	11
4.1.1 СЕКТОР ЗА ОСНОВНА ИСТРАЖИВАЊА	11
4.1.2 СЕКТОР ЗА ПРИМЕЊЕНА ИСТРАЖИВАЊА	28
4.2 ИСТРАЖИВАЧКИ ДЕПАРТМАНИ	37
4.3. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПРОЈЕКТЕ И ТРАНСФЕР ЗНАЊА	65
4.4. КАБИНЕТ ДИРЕКТОРА	68
5. УЧЕШЋЕ У РАДУ ДРУГИХ ПРАВНИХ ЛИЦА	70
6. ЗАПОСЛЕНИ У ИНСТИТУТУ	71
7. АКТИВНОСТИ НА ИЕН	72
8. МЕДИЈСКА КОМУНИКАЦИЈА ИЕН	78
9. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ	83
9.1 ПРИХОДИ	83
9.2 РАСХОДИ	85

1. УВОДНА РЕЧ ДИРЕКТОРА

Поштоване колеге, сарадници и партнери,

Пред вама је извештај о раду Института економских наука за 2024. годину, који даје свеобухватан преглед активности и резултата остварених у претходном периоду. Ова година је била обележена континуираним напретком у научноистраживачком раду, продубљивањем међународне сарадње и јачањем капацитета Института.

ИЕН је у 2024. години остварио значајне резултате у домену научне продукције, са **113 објављених радова**, од којих је 26 индексирано у SCI, SSCI и ESCI листама, а 9 у SCOPUS бази. Број радова у WOS бази повећан је за **36%** у односу на претходну годину, што потврђује посвећеност Института подизању квалитета истраживачког рада.

Поред тога, Институт је успешно реализовао **три међународна пројекта**, укључујући један у оквиру HORIZON програма, као и **5 иновативних пројеката у оквиру SAIGE-а**. Обезбеђено је финансирање за **14 друштвених пројеката**, док је поднето **11 пријава** за ЕУ фондове и **8 за друге међународне фондове**. Додатно је ојачана **Канцеларија за пројекте и трансфер знања**, а као подршка извршности, додељене су годишње награде за најбоље истраживаче Института. Потписана су **два нова уговора** са партнерским институцијама у Холандији и Србији, док је настављено активно учешће у регионалним и европским иницијативама.

У оквиру организационих промена, Институт је започео са израдом нове **Стратегије развоја научноистраживачког рада за период 2026-2030**, чиме ће бити постављен јасан оквир за будући развој.

Захваљујем се свим колегама који су својим преданим радом допринели овим резултатима. Уверен сам да ће ИЕН и у наредном периоду наставити да буде водећа научна институција у области економије, са снажним утицајем на развој науке и јавних политика.

С поштовањем,

др Јован Зубовић

Директор Института економских наука

У припреми овог извештаја учествовали су:

Исидора Бераха

Исидора Љумовић

Славица Стевановић

Соња Ђуричин

Јелена Бановић

Биљана Видука

Александар Здравковић

Косовка Огњеновић

Лазар Живковић

Владимир Симовић

Петар Митић

Марко Миљковић

Валентина Вукмировић

Гордана Вујовић

Зорица Божић

Драгана Пантелић

Јелена Дурлевић

2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУТУ

Институт економских наука - ИЕН основан је 1958. године као Одељење за економска истраживања и методологију планирања Савезног завода за привредно планирање. Под тим именом деловао је до 1962. године, када је Уредбом СИБ-а формиран као Југословенски институт за економска истраживања ("Сл. лист ФНРЈ" бр. 52/62). Током 1969. године ИЕН је добио садашњи назив Институт економских наука. Одлуком Скупштине СР Србије бр. 92 од 15.12.1977. године ("Службени гласник СР Србије", бр. 51/77) Република Србија је преузела вршење оснивачких права према Институту економских наука из Београда.

Одлуком Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије број: 660-01-00039/2024-03 од 04.11.2024. године, Институт економских наука у Београду акредитован је као научни институт - установа у области друштвених наука - економија - за обављање научноистраживачке делатности од општег интереса, јер испуњава услова прописане Законом о научноистраживачкој делатности и услове прописане Правилником о вредновању научноистраживачког рада и поступку акредитације научноистраживачких организација. Институт економских наука у Београду уписан је у Регистар научноистраживачких организација у складу са чланом 62. став 3. Закона о научноистраживачкој делатности.

Институт економских наука је регистрован код Привредног суда у Београду, према Решењу број 1. Фи -323 /2011, од 02.06.2011. године и уписан у регистарски уложак број 1-577-00.

Оснивач Института економских наука је Република Србија. ИЕН послује средствима у државној својини, користи непокретности и друга средства у складу са законом којим се уређују средства у својини Републике. Основни подаци о ИЕН су:

Пун назив:	Институт економских наука
Адреса:	Змај Јовина 12, 11000 Београд
Облик организовања:	Установа
Облик својине:	Државна
Број запослених:	49
Матични број:	07041144
Порески број:	100039204
Шифра основне делатности:	7220
Електронска адреса:	office@ien.bg.ac.rs
Сајт:	www.ien.bg.ac.rs
Телефон:	+381 11 26 23 055
Директор:	др Јован Зубовић
Година оснивања:	1958.

Визија 2025

Институт тежи да буде водећа научноистраживачка институција из области економије у региону југоисточне Европе интегрисана у европски истраживачки простор.

Мисија

Институт спроводи изврсна истраживања и остварује утицај у свим областима друштва, пре свега из макроекономије, дигиталне економије, економије благостања, економије животне средине, економске теорије и историје, као и економије иновација.

- Интерно - да буде привлачно место за научноистраживачки рад.
- Екстерно - да спроводи врхунска научна истраживања за подршку конкурентности привреде и међународној сарадњи.

Вредности којима у свом раду Институт тежи су:

- Поштовање највиших научних стандарда и етике у истраживању.
- Усаглашеност са националним приоритетима у развоју научно-истраживачког рада.
- Успостављање система награђивања према резултатима рада.
- Партнерски однос са матичним Министарством и Фондом за науку.
- Поштовање свих запослених.
- Пријатна радна атмосфера која подстиче радно стваралаштво.
- Слобода у истраживању и подстицање креативности и иновативности.

ИЕН располаже са веома богатим библиотечким фондом, који обухвата старе и изузетно вредне књиге али и најновија издања из разних области економије. Библиотека је током 2019. године у потпуности реновирана и представља важан извор информација за све истраживаче, студенте, научне сараднике као и професоре са универзитета и факултета. Отворена је за све посетиоце који се баве научним радом. Књижни фонд библиотеке садржи 4.710 наслова из области макро, микро и пословне економије, те се с правом може рећи да је једна од највреднијих стручних библиотека из области економије и сродних дисциплина у региону.

Такође, у дигиталном формату се могу пронаћи и часописи у издању Института – *Economic Analysis, Journal of Women's Entrepreneurship and Education, SEE Outlook* и *Национална мрежа средњих предузећа у Републици Србији*, као и монографије и тематски зборници од 1992. године, посредством платформе *Open Journal System*.

ИЕН је корисник савремено уређеног пословног простора у строгом центру града укупне површине од 437,26 м², који користи на основу Уговора о закупу пословног простора број 4381/8498 од 03.02.1977. године и Анекса I уговора о закупу пословног простора број 4381/8498 (деловодни број ИЕН 528 од 11.12.2007.), закљученим са Градом Београдом – Агенцијом за пословни простор, дана 11.12.2007. године. Поред наведеног простора, ИЕН користи део простора БА за потребе одржавања скупова без накнаде.

Институт располаже адекватном опремом за обављање научно-истраживачког рада. То укључује 20 десктоп рачунара, 70 лаптопова, 1 ноутбук, 7 таблета и 3 сервера, као и сву осталу неопходну опрему за несметани рад запослених. Такође, захваљујући ангажовању на пројектима унапређена је постојећа мрежна инфраструктура ИЕН, при чему је набављен софтвер Стата/IC 15 за 20 рачунара и једна лиценца за Стата 17/MP4, 53 лиценце Microsoft 365 Business Standard, 2 лиценце Microsoft 365 Business Basic, 2 лиценце Windows Pro 10, 6 лиценци Windows 11 Pro, 3 лиценце Acrobat Pro 2017, 2 лиценце Acrobat Pro 2020, 1 лиценца Phoshop-а, 1 лиценца CorelDraw, док су сви рачунари обезбеђени пуним верзијама антивирус програма. Унапређена је опрема за бежични интернет, као и за постављање ОЈС система за вођење научних часописа. У складу са платформом за отворену науку Министарства, успостављена је платформа за услужно креирање репозиторијума научних радова за друге Институције.

3. ОРГАНИ ИНСТИТУТА

3.1 УПРАВНИ ОДБОР

На основу одлуке Владе Републике Србије 24 број 119-1776/2023 од 9. марта 2023. године именован је Управни одбор Института економских наука. На основу Решења Владе Републике Србије 24 број 2858/2024 од 5. априла 2024. године разрешен је проф. др Благоје Пауновић дужности председника Управног одбора Института економских наука, на лични захтев. Нови председник управног одбора није именован до краја 2024. године.

Управни одбор ИЕН током 2024. године је радио у саставу:

- 1) проф. др Благоје Пауновић, Економски факултет, Универзитет у Београду, председник (разрешен 5.4.2024.).
- 2) проф. др Ивана Радовановић, Криминалистичко-полицијски универзитет, члан.
- 3) др Марко Јелочник, виши научни сарадник, Институт за економику пољопривреде, члан.
- 4) др Наташа Станојевић, научни сарадник, Институт за међународну политику и привреду, члан.
- 5) др Ивана Домазет, научни саветник у Институту економских наука, члан.
- 6) др Соња Ђуричин, виши научни сарадник у Институту економских наука, члан.
- 7) др Александар Здравковић, научни сарадник у Институту економских наука, члан.

За заменика председника Управног одбора изабрана је др Соња Ђуричин.

Током 2024. године одржано је 6 (шест) седница Управног одбора Института економских наука. На седницама Управног одбора усвојене/донете су следеће одлуке (приказ је дат по датумима одржаних седница УО):

На седници Управног одбора од 29. јануара 2024. године:

- Усвојен је Извештај централне пописне комисије Института економских наука са стањем на дан 31.12.2023. године, са предлогом за расход основних средстава и ситног инвентара

На седници Управног одбора од 25. марта 2024. године:

- Усвојен је годишњи финансијски извештај ИЕН за 2023. годину.
- Усвојен је извештај о раду директора ИЕН за 2023. годину,.
- Усвојен је кориговани финансијски план пословања ИЕН за 2024. годину, измена 1.
- Усвојене су измене Плана јавних набавки за 2024. годину, измена 1.
- Усвојена је Стратегије управљања ризицима Института економских наука за период 2024-2026. године.

На седници Управног одбора од 29. априла 2024. године:

- Усвојен је кориговани финансијски план пословања Института економских наука за 2024. годину, измена 2.

На седници Управног одбора од 24. јуна 2024. године:

- Усвојен је кориговани финансијски план пословања Института економских наука за 2024. годину, измена 3.
- Усвојен је кориговани План јавних набавки за 2024. годину, измена 2.

На седници Управног одбора од 27. новембра 2024. године:

- Усвојен је кориговани финансијски план пословања Института економских наука за 2024. годину, измена 4.

На седници Управног одбора од 30. децембра 2024. године:

- Усвојен је план рада Института економских наука за 2025. годину.
- Усвојен је финансијски план пословања Института економских наука за 2025. годину.
- Усвојен је План јавних набавки за 2025. годину.

3.2 НАУЧНО ВЕЋЕ

У складу са изменама и допунама Статута ИЕН од 19.10.2022. године на основу прибављене Сагласности од стране Министра Министарства науке, технолошког развоја и иновација РС број 110-00-6/2022-01 од 19.02.2022. године, избори за чланове Научног већа спроведени су у петак 07.04.2023. године.

За чланове Научног већа тајним гласањем изабрани су следећи истраживачи у научном звању:

- др Јован Зубовић, научни саветник, члан Научног већа на основу функције директора
- др Ивана Домазет, научни саветник
- др Исидора Љумовић, научни саветник
- др Јелена Миновић, научни саветник
- др Александра Брадић-Мартинковић, научни саветник
- др Соња Ђуричин, виши научни сарадник
- др Славица Стевановић, виши научни сарадник
- др Владимир Симовић, виши научни сарадник
- др Дарко Марјановић, виши научни сарадник
- др Исидора Бераха, виши научни сарадник
- др Петар Митић, виши научни сарадник

- др Косовка Огњеновић, виши научни сарадник
- др Милена Којић, виши научни сарадник
- др Александар Здравковић, научни сарадник
- др Аида Ханић, научни сарадник

У току 2024. године одржано је 14 (четрнаест) седница Научног већа, од чега 3 (три) електронске.

Научно веће је у складу са Законом о науци и истраживањима, Статутом, Пословником о раду и Програмом научноистраживачког рада Института реализовало следеће активности:

- Анализа и оцена научног рада истраживача ИЕН у 2023. години.
- Усвајање плана годишњих конференција за 2024. годину.
- Усвајање Програма развоја научноистраживачког рада Института економских наука за период 2024-2028. године.
- Усвајање Програм развоја научноистраживачког подмлатка Института економских наука за период 2024-2028. године.
- Разматрање Извештаја радне групе ЗИС-а за дефинисање критеријума за награђивање изврсности.
- Представљање идеје и дискусија о могућностима трансформације и унапређења рада Научног већа ИЕН.
- Формирање радних група и дискусија о пратећим процедурама у процесу трансформације рада Научног већа ИЕН.
- Формирање Комисије за оцену публикација пре слања Научном матичном одбору на верификацију.
- Одлучивање о слању научних публикација Научном матичном одбору на верификацију.
- Давање предлога за стицање научних звања кандидата који су поднели захтев.
- Одлучивање о стицању истраживачких звања кандидата који су поднели захтев.
- Подршка истраживачима у процесу подношења пројектних пријава Фонду за науку РС.
- Именовање „Ментора у кући“ за младе истраживаче у складу са Програмом развоја научноистраживачког подмлатка Института економских наука.
- Усвајање докумената припремљених у вези са креирањем и анализом јавних политика.
- Давање сагласности за издавање научних монографија.
- Давање сагласности истраживачима ИЕН за излагање рада на научном скупу, за учешће у радним телима ради остваривања права на суфинансирање од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација РС.
- Редовно извештавање НВ о реализацији пројекта Светске банке "Serbia Accelerating Innovation and Growth Entrepreneurship Project" (SAIGE) - Реформа научноистраживачких института.
- Други послови утврђени статутом Института и Законом.

3.3. ДИРЕКТОР

Директор института је др Јован Зубовић, научни саветник.

Први четворогодишњи мандат директора је започео 12.02.2015. године. Други четворогодишњи мандат директора је започео 12.02.2019. године, док је трећи четворогодишњи мандат започео 12.02.2023. године.

3.4. КОЛЕГИЈУМ

Колегијум Института, односно саветодавни одбор је састављен од директора и помоћника директора ИЕН и руководиоца оперативних сектора. Колегијум ИЕН у 2024. години су чинили

- др Јован Зубовић, директор
- др Славица Стевановић, помоћник директора за финансије
- др Исидора Бераха, руководиоца сектора за основна истраживања
- др Исидора Љумовић, руководиоца сектора за примењена истраживања

Седнице колегијума се по правилу одржавају једном недељно, уобичајено понедељком у 10 часова. На седницама се расправља о свим значајним питањима за рад Института, пре свега на оперативном нивоу. На седницама се подносе и извештаји о реализацији рада сектора у складу са планом.

По потреби се одржавају и седнице проширеног колегијума на којима учествују и руководиоци департмана и руководиоца тима за трансформацију др Соња Ђуричин.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ИНСТИТУТА

4.1 СЕКТОРИ

Од јануара 2024. године, у складу са Стратегијом'25 у ИЕН су активна два сектора – за основна и за примењена истраживања.

4.1.1 Сектор за основна истраживања

У 2024. години настављен је тренд унапређења квалитета научноистраживачког рада, као основног циља Сектора за основна истраживања (СОИ), који се огледа у броју радова објављених у часописима индексираним у релевантним базама, цитираности у кључним индексним базама, унапређењу капацитета за реализацију научних пројеката и активностима на дисеминацији научних резултата. У посматраној години, објављено је укупно 26 радова у часописима индексирани на SCI и SSCI и ESCI листама и 9 радова у часописима у SCOPUS бази уз повећање цитираности истраживача у све три посматране базе (WOS, SCOPUS, Google Scholar). Истраживачи ИЕН су учествовали у реализацији 2 пројекта Фонда за науку, која се финансирају у оквиру Програма „И-ДЕЈЕ“. Такође, 18 истраживача је учествовало у реализацији 7 COST акција. Пријављена су 2 пројектна предлога у оквиру Програма „ДИЈАСПОРА 2023“ Фонда за науку и 2 пројектна предлога у оквиру Програма билатералне сарадње са Словенијом. У погледу активности на дисеминацији научних резултата, ИЕН је организовао 8 догађаја (2 научне конференције, 4 округла стола, међународну радионицу и интерни скуп истраживача) и учествовао у суорганизацији 3 међународне научне конференције. Истраживачи су учествовали на значајном броју научних конференција и округлих столова у организацији релевантних академских и стручних институција из земље и иностранства.

Руководилац сектора:

др Исидора Бераха (укључена у реализацији циљева 1, 2, 3, 4)

Чланови сектора:

др Петар Митић (циљеви 1,2,4)

др Јелена Миновић (циљ 4)

ма Марија Антонијевић (циљ 4)

ма Никола Василић (циљ 4)

Планом Сектора за 2024. годину предвиђена је реализација четири специфична циља. Сви специфични циљеви су остварени са значајним успехом.

У 2024. години, објављено је **укупно 113 научних резултата** у следећим категоријама: M13(4); M14(6); M21a(7); M21(3); M22(7); M23WOS(6); M23Scopus(9); M23национални(3); M24(3); M31(1); M33(13); M34(23); M42(3); M44(4); M45(4); M51(12); M63(1); M123(2); M124(1); M70(1). Степен реализације Плана рада за 2024. годину износи 93%. Преглед планираних и реализованих резултата (објављених радова) је дат у табели 1.

Табела 1. Планирани и реализовани научни резултати

Категорија\ број резултата	План, 2024	Реализација, 2024
M13	1	4
M14	6	6
M21a	0	7
M21	3	3
M22	6	7
M23 WOS	21	9
M23 Scopus		9
M24	18	3
M31	1	1
M33	11	13
M34	22	23
M42	5	3
M43	1	0
M44	2	4
M45	1	4
M51	12	12
M52	1	0
M63	2	1
M64	1	0
M123	5	2
M124	0	1
M70	2	1
Укупно	121	113

* Годишњи извештај о раду, ИЕН база радова, Е-наука

Од укупног броја објављених радова, 26 је индексирано на SCI, SSCI и ESCI листама (седам M21a, три M21, седам M22 и девет M23) и 9 у SCOPUS бази. Број радова у часописима у WOS бази повећан је за 36% у односу на 2023. годину, а повећана је и укупна цитираност истраживача у све три посматране базе (WOS, SCOPUS, Google Scholar). Степен реализације Плана рада за 2024. годину у делу који се односи на радове у часописима индексираним у WOS и SCOPUS базама је 116%

У наредној табели су приказани планирани и реализовани научни резултати по департаментима, а на основу извештаја руководиоца департамента, уноса у базу радова ИЕН и података у бази Е-наука.

Табела 2. Планирани и реализовани резултати по департманима, 2024. година

Бр. резултата\ категи- рија	Макро економија		Дигитална економија		Економија и- новација		Економија животне средине		Економија благостања		Економска историја и теорија	
	План	Реал.	План	Реал.	План	Реал.	План	Реал.	План	Реал.	План	Реал.
M13		1								2	1	1
M14			3	3	2	2		1			1	
M21a				1		2		1		2		1
M21							1	2	2	1		
M22				1	1	1	2	3	3	1		1
M23 (WOS)	3	5	3	3	2	4	2	2	5	2	6	2
M23 (Scopus)						3		1				
M24	6	3	2		4	1	2	1	3		1	2
M31					1	1						
M33	1	2	2	1	3	2			5	4		1
M34	3	5	5	8	5	2	6	2	3	5		1
M41												
M42					3	1			1		1	2
M43											1	
M44											2	3
M45			1	1						2		
M51	4		3	4	2	3	1	1		1	2	2
M52									1			
M53				1		1				1		
M61												
M63			1			1			1			
M64									1			
M121												
M122												
M123								1				
M124		1										
M70			1	1					1			
Укупно	22	17	21	24	23	24	14	15	26	21	15	16

Извор: ИЕН база радова

У посматраној години, департмани су остварили задовољавајуће резултате. Четири департмана су реализовала већи број резултата него што је било предвиђено Планом. Уочено је извесно одступање у броју објављених радова по категоријама резултата у односу на План што је последица још увек присутне опрезности приликом планирања категорија, нарочито када су у питању часописи индексирани на SCI и SSCI услед

неизвесности у погледу дужине трајања процеса рецензије и добијања коначне одлуке о прихватању или одбијању рада.

Квантитативна оцена остварених резултата је извршена на основу анализе укупног броја објављених радова по групама резултата, укупног броја објављених радова по департаментима и индикатора успешности научноистраживачког рада.

У 2024. години истраживачи ИЕН реализовали су укупно 113 научних резултата. Посматрано по групама, остварени су следећи резултати:

- Из групе резултата М10 објављено је 10 радова.
- Из групе резултата М20 објављено је 38 радова.
- Из групе резултата М30 објављено је 37 радова.
- Из групе резултата М40 објављено је 11 радова.
- Из групе резултата М50 објављено је 12 радова.
- Из групе резултата М60 објављен је 1 рад.
- Из групе резултата М70 реализован је 1 резултат.
- Из групе резултата М120 припремљена су 3 документа.

Посматрано по департаментима, реализовани су следећи резултати:

- Департаман за макроекономију је реализовао 18 научних резултата.
- Департаман за дигиталну економију је реализовао 31 научни резултат.
- Департаман за економију иновација је реализовао 14 научних резултата.
- Департаман за економију животне средине је реализовао 15 научних резултата.
- Департаман за економију благостања је реализовао 42 научна резултата.
- Департаман за економску историју и теорију је реализовао 14 научних резултата.

Индикатори успешности научноистраживачког рада се израчунавају стављањем у однос укупног броја објављених радова у одређеној групи резултата (категорије М10-М60) и укупног броја истраживача ИЕН у посматраној години. Вредности индикатора успешности у посматраној години се пореде са вредностима из претходне године. На основу вредности поменутих индикатора, уочено је следеће:

- Вредност индикатора М10 је 0,24 што представља смањење од 40% у односу на 2023. годину када је вредност овог индикатора износила 0,40.
- Вредност индикатора М20 је 0,95, што указује на позитиван тренд раста од 2,15% у односу на 2023. годину, када је вредност износила 0,93.
- Вредност индикатора М30 је 0,9 што представља смањење од 28% у односу на 2023. годину када је ова вредност износила 1,25.
- Вредност индикатора М40 је 0,27 што представља благо повећање од 8% у односу на претходну годину када је ова вредност износила 0,25.
- Вредност индикатора М50 је 0,29 што представља смањење од 47% у односу на 2023. годину када је износила 0,55.

- Вредност индикатора M60 је 0,02 што представља смањење од 60% у односу на претходну годину када је ова вредност износила 0,05.

Вредности индикатора M10-M60 (броја радова по истраживачу) у периоду 2023-2024. година су приказане у табели 3.

Табела 3. Вредност индикатора M10-M60 у периоду 2023-2024. година

Индикатор	2023.	2024.
M10	0,40	0,24
M20	0,93	0,95
M30	1,25	0,90
M40	0,25	0,27
M50	0,55	0,29
M60	0,05	0,02
Укупно	3,43	2,60

Извор: Сектор за ОИ

Смањење укупног броја објављених радова по истраживачу у 2024. години уз истовремено даље повећање броја радова у врхунским часописима је у складу са стратешким циљем постављеним Програмом рада и развоја ИЕН за период 2021-2025- Стратегија '25 који се односи на унапређење изврности. Наиме, стратешко опредељење ИЕН је да се укупан број радова смањује у корист повећања броја радова у часописима индексираним у референтним базама. Вредност индикатора M20, која у посматраној години износи 0,95, указује да је број радова у овој категорији скоро достигао вредност од 1 рада по истраживачу, што недвосмислено указује на позитивне ефекте промене у стратешком усмерењу Института, као и да су се истраживачи прилагодили нивоу квалитета истраживања потребном за објављивање у овим часописима. Наставак смањења броја објављених радова у групи резултата M10 је позитивно имајући у виду да су у прошлости истраживачи били превасходно фокусирани на објављивање у овој категорији. Овоме је делом допринело и усвајање новог Правилника о стицању истраживачких и научних звања којим се смањује број радова за радове категорије M14. Иако је број радова у групи резултата M30 смањен у односу на претходну годину, просечан број резултата по истраживачу износи приближно један, што указује на задовољавајуће учешће истраживача на научним конференцијама.

- **Квалитативна оцена остварених резултата** извршена је на основу вредности индикатора броја и цитираности радова индексираних у базама Web of Science (WoS), Scopus и Google Scholar.

Праћењем вредности индикатора броја и цитираности радова индексираних у *Web of Science (WoS)* уочено је следеће:

- Вредност индикатора W1 који мери однос броја радова објављених у часописима индексираним у WoS и броја истраживача у 2024. години износи 7,33 што

представља повећање од 11% у односу на 2023. годину у којој је вредност овог индикатора износила 6,60.

- Вредност индикатора W2 који мери однос броја цитата радова објављених у часописима индексираним у WoS и броја истраживача у 2024. години је 9,49 што представља повећање од 11% у односу на претходну годину у којој је вредност овог индикатора била 8,55.
- Вредност индикатора W3 који мери однос броја цитата и броја радова објављених у часописима индексираним у WoS у 2024. години је износио 5,07 што представља повећање од 12,7% у односу на 2023. годину у којој је вредност овог индикатора износила 4,52.

Вредности индикатора W1-W3 у периоду 2023-2024. година су приказане у наредној табели.

Табела 4. Вредност индикатора W1-W3 у периоду 2023-2024. година

Индикатор	2023	2024
W1	6,60	7,33
W2	8,55	9,49
W3	4,52	5,07

Извор: Сектор за ОИ

Повећање вредности индикатора броја и цитираности радова индексираних у *Web of Science* (WoS) показује растући тренд у броју радова и броју цитата радова објављених у часописима индексираним у бази WoS у односу на број истраживача и у односу на број радова објављених у часописима индексираним у WoS у посматраној години.

Праћењем вредности индикатора броја и цитираности радова индексираних у Scopus уочено је следеће:

- Вредност индикатора SC1 који мери однос броја радова објављених у часописима индексираним у Scopus и броја истраживача у 2024. години је 9,43 што представља повећање од 17% у односу на 2023. годину у којој је вредност овог индикатора износила 8,05.
- Вредност индикатора SC2 који мери однос броја цитата радова објављених у часописима индексираним у Scopus и броја истраживача у 2024. години износи 16,6 што представља повећање од 14,5% у односу на 2023. годину у којој је вредност овог индикатора износила 14,5.
- Вредност индикатора SC3 који мери однос броја цитата и броја радова објављених у часописима индексираним у Scopus у 2024. години је 5,31 што је повећање од 10,4% у односу на 2023. годину у којој је вредност овог индикатора износила 4,81.

Вредности индикатора SC1-SC3 у периоду 2023-2024. година приказане су у наредној табели.

Табела 5. Вредност индикатора SC1-SC3 у периоду 2023-2024. година

Индикатор	2023	2024
SC1	8,05	9,43
SC2	14,5	16,61
SC3	4,81	5,31

Извор: Сектор за ОИ

Вредности индикатора броја радова објављених у часописима индексираним у Scopus бази и броја истраживача, индикатора броја цитата радова објављених у часописима индексираним у Scopus и броја истраживача у посматраној години и вредност индикатора броја цитата и броја радова у часописима у Scopus бележе повећање у односу на претходну годину.

На основу вредности индикатора броја и цитираности радова индексираних у Google Scholar уочено је следеће:

- Вредност индикатора GH5 који представља просечну вредност H индекса у последњих 5 година по истраживачу са регистрованим налогом на Google Scholar је на крају 2024. године износила 7,1 што представља повећање од приближно 10% у односу на претходну годину када је ова вредност износила 6,5.
- Вредност индикатора GH који представља просечну вредност укупног H индекса по истраживачу са регистрованим налогом на Google Scholar на крају 2024. године је износила 8,1 што указује на повећање вредности овог индикатора од 9,7% у односу на 2023. годину када је она износила 7,4.

Вредност индикатора GH5 и GH у периоду 2023-2024. година приказане су у наредној табели.

Табела 6. Вредност индикатора GH5 и GH у периоду 2023-2024. година

Индикатор	2023	2024
GH5	6,5	7,1
GH	7,4	8,1

Извор: Сектор за ОИ, 2024

Вредност оба посматрана индикатора бележи повећање у посматраној у односу на претходну годину.

Имајући у виду да матично Министарство захтева да се у годишњем извештају о раду прикажу најцитираније истраживачке групе, Сектор за ОИ је од 2022. године у квалитативну анализу научних резултата укључио и праћење цитираности по истраживачким департманима. Цитираност департмана у све три посматране базе у 2023. и 2024. години приказана је у наредној табели.

Табела 7. Цитираност департмана, у базама WOS, Scopus и Google Scholar, 2023. и 2024. година

Департман (број истраживача) / База	WOS		Scopus		Google Scholar	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Макроекономија (8)	41	59	69	69	259	326
Дигитална економија (6)	32	58	77	132	361	486
Економија иновација (10)	20	28	48	102	306	404
Економија животне средине (5)	112	151	154	208	308	458
Економија благостања (8)	131	86	207	140	550	480
Економска историја и теорија (5)	5	5	16	11	33	42
Укупно	342	389	580	681	1849	2260

Извор: СОИ, 2024.

Специфични циљеви за 2024. годину су:

1. Повећање броја радова у врхунским часописима и повећање цитираности у кључним индексним базама.
2. Унапређење капацитета за реализацију пројеката Фонда за науку.
3. Дисеминација резултата научноистраживачког рада.
4. Унапређење рада СОИ.

Специфични циљ 1. који се односи на повећање броја радова у врхунским часописима и повећање цитираности у кључним индексним базама реализован је кроз следеће активности:

1.1. Подршка истраживачким департманима у реализацији истраживања у ужим истраживачким областима

- Сектор за ОИ је током 2024. године наставио да прати, подстиче и усмерава рад и развој истраживачких департмана, ослањајући се на успостављени систем планирања рада. Овај систем обухвата пет кључних сегмената: (i) планирана истраживања и очекивани резултати, (ii) научни скупови, (iii) научна сарадња, (iv) припрема докумената у вези са креирањем и анализом јавних политика и (v) препознатљивост департмана. Поред тога, управљање системом извештавања о раду департмана, које се спроводи кроз униформни образац за кварталне и годишње извештаје, омогућило је Сектору за ОИ да благовремено идентификује и реагује на одступања у оствареним резултатима у односу на планиране циљеве за текућу годину. Овај механизам такође је допринео пружању неопходне подршке руководиоцима департмана у превазилажењу уочених изазова и потешкоћа, чиме се додатно унапређује ефикасност у раду.
- Сектор за ОИ је у 2024. години наставио са редовном комуникацијом са руководиоцима департмана путем састанака, са циљем унапређења сарадње, размене идеја и добрих пракси, као и преноса информација о оствареним научним резултатима и активностима у оквиру процеса трансформације ИЕН. Ови састанци,

одржавани у неформалној атмосфери која подстиче конструктивну дискусију, показали су се као изузетно ефикасан механизам за преношење информација, размену искуства, препознавање и превазилажење изазова, као и за јачање кохезије како унутар департмана, тако и на нивоу ИЕН. Сектор за ОИ је имао активну улогу у радним састанцима са члановима Међународног саветодавног одбора и међународним консултантом у оквиру SAIGE пројекта трансформације ИЕН, посебно у организацији представљања департмана и комуникације са њиховим руководиоцима. Оваква подршка била је од великог значаја за даљи развој департмана, јер су руководиоци добили конструктивне сугестије и препоруке, како од Међународног саветодавног одбора, тако и од међународног консултанта, у погледу анализе стања у департманима и стратешких смерница за њихово унапређење. Уз координацију Сектора за ОИ, руководиоци департмана су учествовали на тренингу "Market Systems Development: Applying Systems Thinking to Development Challenges and Reflecting on the Role of Scientific Research in the Process," који је одржан у мају, у организацији Helvetas. Након тренинга, директор је одржао радионицу на којој су руководиоци департмана представили могућности примене овог модела у оквиру својих департмана, након чега је уследила дискусија. Овај приступ омогућио је непосредну примену стечених знања у практичном контексту, чиме је додатно ојачан стратешки развој департмана и њихова улога у процесу трансформације ИЕН.

1.2. Подстицање објављивања научних радова у референтним часописима кроз подршку јачању тимова у оквиру истраживачких департмана

- Сектор за ОИ је наставио са континуираним ангажовањем у подизању свести о значају и предностима тимског рада у спровођењу истраживања као предуслова за објављивање радова у референтним часописима. Руководилац Сектора активно је учествовао у раду Међународног саветодавног одбора и састанцима са међународним консултантом, при чему су добијене значајне препоруке о правцима за даље јачање истраживачких тимова. Све добијене сугестије и смернице биле су темељно комунициране са руководиоцима департмана на редовним састанцима, а додатно, руководиоци су имали серију радних састанака и са Међународним саветодавним одбором и са међународним консултантом, што је омогућило размену идеја и конкретизацију даљих корака у развоју тимског рада. У циљу додатног јачања сарадње и ефикасности тимова, руководиоци департмана су одржали састанке са консултантом за људске ресурсе, што је допринело бољем разумевању механизма за унапређење тимске динамике и ефективнију организацију заједничког истраживачког рада унутар департмана.

1.3. Подршка истраживачким департманима у унапређењу компетенција за примену вештачке интелигенције (машинског учења) у истраживањима

- Препознајући актуелност примене вештачке интелигенције, а посебно машинског учења, у научноистраживачком раду, Сектор за ОИ, у координацији са директором, настојао је да створи услове за унапређење капацитета истраживача

у овој области. С обзиром на то да је примена вештачке интелигенције у научноистраживачком раду у Србији и даље релативно нова, као и на ограничен број стручњака у овој области, током 2024. године организована је једна активност у циљу подизања капацитета истраживача. Душан Д. Нешић, дипломирани економиста и мастер међународног бизниса, са деценијским искуством предавача економије и финансија на Шангајском универзитету економије и финансија и Emlyon Business School у Шангају, у новембру је одржао предавање на тему „Увод у проблем поравнања и коришћења вештачке интелигенције“. Овај догађај представља први корак у јачању компетенција истраживача у области примене вештачке интелигенције, са намером да се у наредном периоду организују додатне обуке и тренинзи.

1.4. Подршка истраживачким департманима у креирању база података

- Активности Сектора за ОИ у пружању подршке истраживачким департманима у креирању база података током 2024. године биле су усмерене пре свега на подизање свести о значају формирања база примарних података, као и на иновативне начине комбиновања секундарних података из истраживачких области департмана. Креирање оваквих база података представљаће кључни предуслов за објављивање радова у врхунским научним часописима, с обзиром на то да су могућности коришћења секундарних података у истраживањима у друштвеним наукама већ прилично исцрпљене. Са руководиоцима департмана размењена су позитивна искуства партнерског Института WIIW из Беча у области креирања и одржавања базе података, као и препоруке Међународног саветодавног одбора за унапређење овог процеса. Поједини департмани су већ препознали значај ових иницијатива и започели активности на прикупљању и стављању на располагање свим истраживачима примарних података из претходних истраживања, као и секундарних података из релевантних база. Такође, координатор ДАТА центра ИЕН одржао је неколико радионица за истраживаче на тему управљања подацима.

1.5. Интерно представљање резултата научноистраживачког рада

- Као резултат јачања истраживачких департмана, неговања атмосфере заједништва кроз процес трансформације ИЕН, као и значајног унапређења квалитета научноистраживачког рада, током 2024. године створени су услови за организовање серије догађаја посвећених интерном представљању резултата истраживања. У том контексту, одржана је серија интерних скупова на којима су истраживачи представљали процес објављивања радова у врхунским научним часописима, као и саме објављене радове. Поред тога, у децембру је, поводом обележавања годишњице Института организован први интерни скуп истраживача „Институт економских наука – 66 година истраживања и развоја“, на којем су департмани представили своје најзначајније резултате из 2024. године. Успех овог скупа, као и разноврсност представљених резултата, од објављених научних радова и реализованих пројеката до организованих научних скупова и започетих истраживања, не само да је потврдио остварене резултате

департмана, већ је и показао зрелост за интерну критику, отворену размену мишљења и конструктивну дискусију, што додатно доприноси унапређењу научноистраживачког рада и даљем развоју Института.

1.6. Интерно и екстерно усавршавање истраживача

- У оквиру реализације SAIGE пројекта трансформације ИЕН, истраживачи су имали прилику да похађају значајан број обука, радионица и тренинга из различитих области, укључујући припрему пројектних предлога, R&D и иновационо управљање, управљање променама, лидерство, писање научних радова и друге релевантне теме. Поред тога, истраживачи су путем компететивних позива конкурисали за студијска путовања и боравке на престижним међународним институцијама. Један студијски боравак је реализован на Otto-Friedrich University у Бамбергу, Немачка, један у компанији Simbound, Клуз, Румунија и један истраживач је учествовао на Летњој школи макроеконометрије - Introductory Bayesian Macroeconometrics на Barcelona School of Economics, Шпанија. Сви истраживачи који су боравили на студијским путовањима и другим усавршавањима у иностранству, по повратку су представили стечена знања и пренели искуства својим колегама у ИЕН-у, чиме је осигурана широка дисеминација знања.

1.7. Развој подмлатка кроз праћење реализације Програма развоја научноистраживачког подмлатка

- Развој научноистраживачког подмлатка одвија се у складу са Програмом развоја научноистраживачког подмлатка ИЕН за период 2024–2028. У оквиру овог програма настављена је реализација активности „Менторство у кући“, која представља један од најзначајнијих механизма за упознавање младих истраживача са методама и техникама научноистраживачког рада, као и за њихово активно укључивање у рад Института. Сектор за ОИ прати рад ментора и истраживача на полугодишњем и годишњем нивоу, кроз детаљне извештаје који омогућавају евалуацију напретка и идентификацију могућности за даље усавршавање.
- Такође, у 2024. години настављена је пракса усавршавања младих истраживача у партнерским институцијама у иностранству. У периоду 7–13. августа 2024. године, три млада истраживача ИЕН похађала су Летњу школу економетрије на Охриду, у организацији Економског института из Скопља. Овај програм омогућио је учесницима да стекну нова знања и вештине у примени квантитативних метода, што ће допринети њиховом даљем научном развоју и квалитету истраживања у оквиру Института.

Специфични циљ 2. који се односи на унапређење капацитета за реализацију пројекта Фонда за науку реализован је кроз следеће активности:

- 2.1. Унапређење квалитета пројектних пријава за позиве Фонда за науку у сарадњи са пројектном канцеларијом

- Сектор за ОИ током читаве године посвећено подстиче истраживаче да учествују у позивима Фонда за науку, пружајући им подршку у различитим фазама припреме и пријављивања. Ове активности обухватају праћење и благовремено обавештавање руководиоца департмана о расписаним јавним позивима, пружање подршке у проналажењу одговарајућих партнерских институција, као и активно учешће у развоју Канцеларије за пројекте, чији је основни задатак да помогне истраживачима у припреми пројектних предлога и управљању пројектима уколико буду одобрени за финансирање. Током 2024. године, Фонд за науку расписао је три јавна позива. Два позива била су у оквиру Програма сарадње српске науке са дијаспором, док је један позив био у оквиру Програма „Идеје 2“. На првом позиву у оквиру Програма „Дијаспора 2023“, истраживачи су аплицирали са три пројектне пријаве, али ниједна није одобрена за финансирање. На другом позиву у оквиру Програма „Дијаспора 2024“, у припреми су три пројектне пријаве, док су за позив „Идеје 2“, у припреми шест пројектних пријава у којима је Институт носилац, док истраживачи такође учествују на још три пројектне пријаве чији су носиоци партнерске институције. Посвећеност истраживача припреми пројектних предлога одражава континуирану подршку Сектора за ОИ у јачању њихових капацитета за успешно учешће у позивима Фонда за науку.
- Током 2024. године спроведене су интензивне активности усмерене на унапређење компетенција истраживача у припреми пројектних пријава, како кроз тренинге у оквиру SAIGE пројекта, тако и кроз интерне активности Пројектне канцеларије. У складу са процедуром за управљање пројектима, све пријаве за позиве Фонда за науку биле су представљене на Научном већу, што је омогућило размену мишљења у циљу побољшања квалитета предлога. Посебно је значајно што су две пројектне пријаве за позив „Идеје 2“ Фонда за науку прошле детаљну рецензију од стране EUTA у оквиру SAIGE пројекта, што је резултирало значајним унапређењем квалитета пријава и повећањем њихове конкурентности. Након расписивања јавног позива за Програм „Идеје 2“, Сектор за ОИ је организовао састанак са руководиоцима департмана, на којем је дискутовано о могућностима учешћа на пројектном позиву. Том приликом, Сектор за ОИ је пружио подршку и помоћ руководиоцима у идентификовању одговарајућих партнерских институција, користећи мрежу партнерстава које је Институт успоставио кроз досадашњу сарадњу. Ова иницијатива омогућила је истраживачима да лакше пронађу релевантне partnere и унапреде квалитет својих пројектних пријава.

2.2. Унапређење капацитета за припрему пројектних пријава кроз размену интерних и екстерних искуства из претходних позива Фонда за науку

- С обзиром на изузетно динамичне активности усмерене на унапређење капацитета за припрему пројектних пријава, које су реализоване кроз тренинге и радионице у оквиру SAIGE пројекта, као и кроз активности Пројектне канцеларије, интерна размена искустава одвијала се у неформалнијем тону. Ова размена је била посебно интензивна током састанака департмана са директором и руководиоцем Сектора за ОИ, као и кроз редовне састанке департмана, где су истраживачи имали прилику да дискутују о изазовима и могућностима у процесу припреме пројектних пријава. Поред тога, руководиоца Сектора је активно

сарађивао са другим институтима из области друштвених наука који руководе пројектима Фонда за науку, размењујући искуства и прикупљајући примере добре праксе, са циљем унапређења процеса припреме пројектних предлога за позиве Фонда за науку.

Специфични циљ 3. који се односи на дисеминацију резултата научноистраживачког рада реализован је кроз следеће активности:

3.1. Организација научних догађаја

У 2024. години, организовани су следећи научни и стручни догађаји:

1. **XVII годишња међународна научна конференција ИЕН** "Applied economics conference: labour, health, education and welfare", 19-20. септембар 2024. године, у организацији ИЕН и Универзитета у Антверпену, Белгија.
2. **Конференција: Reshaping Work Regional Conference 2024** "Future of Work Revisited: Platform Work in the Age of AI", 22-23. мај 2024. године, у организацији ИЕН, Центар за истраживање јавних политика, COST Action P-WILL, European Training Foundation
3. **Округли сто:** Први форум о вредновању научноистраживачких институција „Градимо бољу науку“, 15. март 2024. године, у организацији ИЕН и НИТРА.
4. **Међународна радионица:** "Researching the Business History of East and Southeast Europe", 5. јул 2024. године, у организацији ИЕН и IOS Регенсбург.
5. **Округли сто:** Други форум о вредновању научноистраживачких институција „Градимо бољу науку“, 10. септембар 2024. године, у организацији ИЕН и НИТРА.
6. **Округли сто:** Програм обуке особа са физичким инвалидитетом у области дигиталног маркетинга, 11. септембар 2024. године, ИЕН.
7. **Округли сто:** Идентификовање узрока дуготрајне незапослености старијих жена у Србији и Северној Македонији 29. октобар 2024. године у организацији ИЕН.
8. **Интерни скуп:** „Институт економских наука – 66 година истраживања и развоја“, 3. децембар 2024. године, у организацији ИЕН, Сектор за ОИ.

У својству суорганизатора, ИЕН је учествовао у организацији научних конференција Института за економику пољопривреде, Економског факултета у Суботици и Београдске банкарске академије.

3.2. Унапређење часописа ЕА и JWEE кроз примену Правилника о уређивању и издавању научних часописа ИЕН, праћење реализације годишњих планова рада часописа и екстерно усавршавање чланова уредништава

Примена Правилника о уређивању и издавању научних часописа ИЕН прати се на основу полугодишњих и годишњих извештаја о раду часописа Journal of Women's Entrepreneurship and Education (JWEE) и Economic Analysis (EA) који се прикупљају и анализирају у оквиру Сектора за ОИ.

- 1) Journal of Women's Entrepreneurship and Education - JWEE

- у 2024. години, у складу са Правилником о категоризацији и рангирању научних часописа Министарства науке, технолошког развоја и иновација, часопис је категорисан као M23. Током 2024. године за публикавање у часопису пријављен је 121 рад, док је објављено 24 рада или 19,83% од пристиглих радова. Велики број одбијених радова је резултат поштрених критеријума за објаву, што ће дугорочно додатно допринети унапређењу позиционираниости часописа. У 2024. години у часопису су објављена укупно 24 рада и то: у првом (априлском) броју часописа објављено је 12 радова, док је у другом (новембарском) броју објављено 12 радова. Од укупно 24 објављена рада, 20 радова је од аутора из иностранства, док су преостала 4 рада од аутора из Србије. У процес рецензирања је било укључено укупно 56 рецензената (неки од рецензената су урадили више од једне рецензије), од чега 32 из иностранства и 24 из Србије. У децембру 2024. године, према ранг листи научних часописа SCImago Journal Rank (SJR), часопис је био сврстан у категорију Q2 у области родне студије. Према последњој ажурираној евалуацији SCOPUS базе (5. јануар 2025.), часопис је знатно напредовао, будући да CiteScoreTracker 2024 износи 3.1 (за 2022. износио је 1.1). Наведена вредност показатеља квалификује часопис за напредовање у SCOPUS бази, те се током 2025. године очекује његов прелазак у категорију Q1.
- У 2024. години су унапређени динамика и интензитет рада уредништва, те су одлуке у процедури након пријаве рада (одбијен/враћен аутору на техничку дојаву/послат на рецензију) скраћене, што је допринело ефикаснијој и ефективнијој комуникацији са ауторима и рецензентима. Коригована је листа рецензената на начин да је укључено више рецензената из иностранства. Уредништво је донело одлуку о промени котизације за објављивање радова пријављених након 1. јануара 2024. године (који су прихваћени за објаву, након две позитивне рецензије).

2) Economic Analysis – EA

- У 2024. години, у складу са Правилником о категоризацији и рангирању научних часописа Министарства науке, технолошког развоја и иновација, часопис је категорисан као M51. Од укупно 26 пристиглих радова, објављено је 13 радова у 2 броја часописа и 3 рада у специјалном издању часописа. Процент објављених радова страних аутора је 19%. Укупно је одбијено 5 радова, док је један рад повучен од стране аутора. У процес рецензирања укључено је укупно 26 рецензената, од чега је 23% из иностранства
- У циљу унапређења квалитета часописа превазилажења кључних проблема у раду, а који се односе на недовољну заинтересованост аутора из иностранства за објављивање, недовољан ниво квалитета пријављених радова, неуређеност радова у складу са техничких упутством и слаб одзив рецензената изван ИЕН, у 2024. години у склопу реализације SAIGE пројекта трансформације ИЕН ангажован је екстерни консултант. Након детаљне евалуације, консултант је израдио препоруке и коментаре у циљу побољшања квалитета часописа и даљег напредовања ка SCOPUS и WoS базама.
- У току 2024. године спроведена су следећа унапређења: у упутству за ауторе додати су DOI бројеви за референце; у пропратном писму аутори су у обавези да

наведу ORCID бројеве и пуну афилијацију; постављен је банер на насловној страни веб странице ИЕН-а који директно води до стране часописа; допуњена је и измењена листа чланова редакције (око 74% страних чланова, око 26% домаћих чланова).

3.3. Подстицање учешћа истраживача на научним конференцијама

Током 2024. године, истраживачи ИЕН су активно учествовали на бројним научним конференцијама које су организовале реномиране институције у земљи и иностранству, у складу са Планом рада. Сектор за ОИ континуирано подстиче учешће истраживача на научним скуповима, пружајући подршку кроз благовремено обавештавање о јавним позивима ресорног Министарства за суфинансирање учешћа на конференцијама, у складу са динамиком расписивања, најчешће у децембру и јуну. Такође, ангажовање истраживача на научним конференцијама додатно се подстиче редовним информисањем путем електронске поште о конференцијама и скуповима које организују партнерске институције, што доприноси унапређењу истраживања кроз добијање конструктивних сугестија, као и умрежавању са истраживачима из земље и иностранства.

Специфични циљ 4. који се односи на унапређење рада СОИ реализован је кроз следеће активности:

4.1. Праћење и оцена (квантитативна и квалитативна) остварених резултата са посебним фокусом на радове објављене на SCI и SSCI листама и цитираност у бази Web of Science (WoS)

- Остварени резултати и степен реализације индивидуалних планова истраживача, планова департмана и плана рада ИЕН прате се на кварталном, полугодишњем и годишњем нивоу.

На кварталном нивоу, резултати се прате и анализирају на основу извештаја који се припремају за сваког истраживача посебно, у складу са његовим годишњим планом рада. У циљу ефикаснијег извештавања и смањења административног оптерећења истраживача, у 2024. години уведена је пракса у којој Сектор за ОИ за сваког истраживача припрема један образац извештаја у Excel формату, који се затим ажурира на кварталном нивоу. Овакав приступ омогућио је лакшу анализу и праћење резултата, уз смањење времена потребног за администрацију. Структура кварталних извештаја усклађена је са годишњим планом рада истраживача и обухвата све кључне сегменте њихових активности, укључујући научне радове, учешће на научним скуповима и мобилност, пријаву и реализацију пројеката, иницирање и спровођење активности у оквиру међународне и стратешке сарадње, као и сарадње са привредом, наставне и стручне активности. За сваки од ових сегмената омогућен је унос коментара о степену реализације конкретне активности, док се за сваки планирани научни рад бира један од следећих статуса: објављен, прихваћен за објаву, у процесу рецензије, послат, у изради, није започет процес писања или се одустало од израде. На основу индивидуалних извештаја, за сваки квартални период припрема се обједињени Квартални

извештај о научноистраживачким резултатима ИЕН, који пружа свеобухватан преглед статуса резултата по истраживачу у односу на годишњи план. Анализа ових извештаја омогућава праћење динамике објављивања научних радова и реализације индивидуалних планова истраживача, планова рада департмана, као и плана рада ИЕН. Оваква пракса омогућава благовремено реаговање у случају недовољног нивоа активности, чиме се осигурава реализација планираних активности и резултата.

На полугодишњем нивоу прате се и анализирају резултати у неколико кључних сегмената научноистраживачког рада, укључујући научне радове, цитираност, научну сарадњу, научне скупове и мобилност, учешће у настави, научне часописе, рад Научног већа, активности департмана и реализацију програма „Менторство у кући“. За потребе припреме полугодишњег извештаја користе се подаци прикупљени на основу кварталних извештаја истраживача, извештаја уредника научних часописа, извештаја председника Научног већа, извештаја руководиоца департмана и извештаја ментора у оквиру програма „Менторство у кући“. Поред тога, у анализу се укључују подаци из ИЕН базе радова. Када је реч о научним радовима, полугодишњи извештај даје збирни приказ броја објављених радова по групама резултата (M10–M120) за сваки истраживачки департман и на нивоу ИЕН, у односу на годишње планове департмана и ИЕН. Посебан фокус ставља се на радове објављене у часописима индексираним на SCI и SSCI листама. Цитираност научних радова прати се анализом индикатора броја и цитираности радова индексираних у базама Web of Science (WOS), Scopus и Google Scholar, упоређујући ове податке са резултатима из претходне године. Научна сарадња оцењује се на основу учешћа у пројектима финансираним у оквиру Фонда за науку, COST акција у које су укључени истраживачи ИЕН, као и пројектних пријава поднетих на јавне позиве Фонда за науку чији се исход још увек очекује. Научни скупови и мобилност анализирају се у односу на План научних конференција, усвојен на Научном већу, и План рада ИЕН за текућу годину. Када је реч о наставним активностима, прати се ангажовање истраживача у настави на основним, мастер и докторским студијама, као и учешће у комисијама за оцену и одбрану мастер и докторских дисертација. За научне часописе анализира се број пристиглих, рецензираних, одбијених и објављених радова, однос броја пристиглих и објављених радова домаћих и страних аутора, напредак у испуњавању критеријума за индексирање у релевантним базама, као и евентуални изазови у раду часописа. У оквиру рада Научног већа, извештај даје преглед броја одржаних седница и реализованих активности из делокруга овог тела. Анализа рада департмана садржи преглед најзначајнијих реализованих активности у посматраном периоду. Програм „Менторство у кући“ прати се у односу на степен реализације активности предвиђених Програмом развоја научноистраживачког подмлатка ИЕН, а посебан акценат ставља се на укупни напредак младих истраживача. На овај начин структуриран полугодишњи извештај о научноистраживачким резултатима пружа пун увид у реализоване активности и остварене резултате чиме омогућава ефикасно праћење динамике у реализацији Плана рада ИЕН за посматрану годину и благовремено предузимање корективних мера уколико ниво активности/резултата није задовољавајући.

На годишњем нивоу, укупни остварени резултати рада и реализоване активности се анализирају и оцењују на основу кварталних извештаја о раду истраживача, годишњих извештаја о раду истраживача, годишњих извештаја о раду департмана, годишњих

извештаја о раду научних часописа, годишњих извештаја о реализацији програма „Менторство у кући“. Годишњи извештај о раду истраживача је измењен у 2024. години и прилагођен потребама бодовања истраживача за доделу годишњих награда. У циљу једноставнијег и бржег попуњавања, извештај је у Microsoft Forms, а структура обухвата следеће сегменте рада: руковођење пројектима, учешће на пројектима, учешће у COST акцијама, уредништво часописа и тематских зборника, учешће у организацији научног рада, чланство у програмским одборима научних конференција, учешће у организацији научних догађаја и округлих столова, коауторство на научним радовима са истраживачима из иностранства, чланство у пројектној пријави са институцијама из иностранства, руковођење пријавом међународног пројекта, руковођење пројектном пријавом за позиве Фонда за науку, менторство у кући, учешће на научним конференцијама у земљи и иностранству, менторство на изради докторских дисертација, чланство у комисијама за оцену докторских дисертација, ауторство и коауторство за изради предлога докумената јавних политика.

Годишњи извештај о научноистраживачким резултатима приказује укупан број објављених радова ИЕН и по департаментама, према групама резултата (категорије М10-М120), као и степен реализације Плана рада ИЕН за 2024. годину, а са посебним фокусом на радове објављене у часописима на SCI и SSCI листама. За потребе припреме годишњег извештаја, у делу који се односи на научне радове, коришћени су подаци доступни у ИЕН бази радова и бази Е-наука. Годишњи извештаји о раду научних часописа истоветне су структуре као и полугодишњи извештаји само се односе на целу календарску годину. Такође, годишњи извештаји ментора у кући прате реализацију активности које су предвиђене Програмом развоја научноистраживачког подмлатка и укупан напредак подмлатка ИЕН који је остварен у посматраној години.

Припрема годишњег извештаја о раду који се доставља матичном Министарству у надлежности је Сектора за ОИ. За потребе израде овог извештаја, користе се подаци о оствареним резултатима и реализованим активностима који су током године прикупљени, систематизовани, анализирани и оцењени у оквиру Сектора.

Квантитативна и квалитативна оцена научних резултата

Квантитативна анализа и оцена научних резултата извршена је на основу анализе укупног броја објављених радова по групама резултата, укупног броја објављених радова по департаментама и индикатора успешности научноистраживачког рада. Индикатори успешности научноистраживачког рада се израчунавају стављањем у однос укупног броја објављених радова у одређеној групи резултата (категорије М10-М60) и укупног броја истраживача ИЕН у посматраној години. Вредности индикатора успешности у посматраној години се пореде са вредностима из претходне године.

Квалитативна оцена научних резултата извршена је на основу вредности индикатора броја и цитираности радова индексираних у базама Web of Science (WoS), Scopus и Google Scholar.

4.2. Унапређење капацитета Сектора за планирање, праћење и извештавање о оствареним резултатима.

Сектор за ОИ континуирано је посвећен унапређењу процеса планирања, праћења и извештавања о резултатима рада, са циљем повећања ефикасности и прецизности у анализи постигнутих резултата. У циљу ефикасније реализације активности Сектора и унапређења комуникације са истраживачима, током 2024. године започета је израда SharePoint платформе, која ће омогућити свеобухватно управљање процесима планирања, праћења и извештавања. Развој функционалне платформе за аутоматизовано праћење резултата рада, значајно ће повећати ефикасност, ажурност и транспарентност у процесу извештавања. Очекује се да ће овај приступ поједноставити административне обавезе истраживача, омогућити лакши увид у динамику реализације активности и остварење резултата и допринети бржем и прецизнијем прикупљању података неопходних за извештавање.

4.1.2 Сектор за примењена истраживања

Сектор за примењена истраживања (СПИ) је у периоду јануар – децембар 2024. године реализовао своје активности у складу са усвојеним планом СПИ за 2024. годину. У том периоду је одржан један формални састанак и више неформалних консултација између чланова СПИ по питању активности везаних за функционисање сектора. Такође, по потреби су се одржавале неформалне консултације са руководиоцима потенцијалних пројеката, и члановима Канцеларије за пројекте и трансфер знања (ПКТО).

У посматраном периоду СПИ је реализовао следеће активности у складу са планом:

1. У складу са планом, током 2024. године спроведена је анализа утицаја тренинга намењених јачању капацитета истраживача за реализацију примењених истраживања. Резултати анализе указују на то да су истраживачима потребне додатне обуке како би унапредили своје компетенције и капацитете за успешну реализацију пројеката примењених истраживања.

Анализа је такође показала да квалитет и ефикасност тренинга значајно зависе од имплементатора. Тренинзи организовани од стране удружења EUTA оцењени су као најкориснији, пружајући истраживачима практична знања и вештине неопходне за успешну примену истраживачких резултата. Поред тога, у оквиру пројекта SAIGE организоване су обуке WEGlobal, на којима је учествовао значајан број истраживача. Међутим, у поређењу са програмима EUTA, ове обуке су оцењене као мање корисне у погледу практичне примењивости стечених знања. Закључак анализе потврђује потребу за континуираним унапређењем обука, при чему би требало посебно подржати тренинге високог квалитета који имају директну примену у истраживачкој пракси.

Током 2024. године, 25 истраживача учествовало је на укупно 28 обука у оквиру пројекта SAIGE. Поред ових програма, организоване су и три интерне обуке, у оквиру којих су запослени у институту делили своја знања са колегама. Додатно, истраживачи су

кроз индивидуалне консултације са члановима сектора и ПКТО стицали неопходне вештине и знања за спровођење примењених истраживања.

2. У оквиру SAIGE пројекта, током 2023. године спроведена је анализа тражње за услугама ИЕН-а од стране екстерног консултанта. На основу резултата анализе, предложен је низ састанака ради унапређења сарадње са институцијама. Део ових састанака реализован је у 2023. години, док планирани наставак у 2024. години није био реализован.

Ипак, у току 2024. године СПИ је значајно интензивирао сарадњу са Министарством туризма и омладине кроз пројекат „Студије претходне изводљивости/анализа кључних предлога пројеката туристичке инфраструктуре у Републици Србији“, који се спроводи у оквиру програма „ЕУ за вас – за културно наслеђе и туризам“. Ова сарадња је настављена и кроз пројекат „Мапа пута за спровођење Зелене агенде за ММСП у Републици Србији“, у оквиру којег је остварена и сарадња са Министарством привреде. Истраживачи ангажовани на пројекту презентовали су резултате тиму Министарства привреде, предвођеном помоћником министра.

Поред сарадње са институцијама, СПИ је током 2024. године проширио и продубио сарадњу са научним институтима из других истраживачких области, нарочито са оним који су укључени у SAIGE пројекат. Иницирана је сарадња са више истраживачких установа, а за четири института тим истраживача Института је пружио 18 услуга анализе тржишта и израде студија изводљивости за PoC и SEED пројекте у оквиру SAIGE пројекта. Осим поменутих анализа тржишта, Институт је израдио „Приказ финансијске оправданости инфраструктурног и програмског реструктурирања Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак““.

Иако сви планирани састанци са институцијама нису реализовани, активности у 2024. години су резултирале значајним унапређењем сарадње са кључним партнерима и проширењем мреже научних институција.

Институција	Тип пројекта	Број реализованих услуга
ИМСИ	PoC	9
ФИНС	PoC	4
ФИНС	Seed	2
Институт за медицинска истраживања	PoC	1
Торлак	PoC	2

Институт такође реализује колаборативни PoC са Институтом за археологију под називом *“Be an archaeologist! - Scientific knowledge transfer for the archaeological sector capacity building by developing unique tourist experience”*.

3. У складу са планом развоја канцеларије за пројекте и трансфер знања (ПКТО), током 2024. године реализоване су активности усмерене на јачање капацитета како кроз ангажовање нових кадрова, тако и кроз унапређење компетенција постојећих

запослених. Пројектна канцеларија је ојачана ангажовањем новог истраживача, др Биљане Видуке, која је преузела функцију руководиоца канцеларије и бави се друштвеним пројектима. Њено искуство и експертиза значајно доприносе организацији и реализацији нових иницијатива.

У току 2023. године, уочена је потреба да се пронађе специфична истраживачка област и ојачају капацитети за примењена истраживања у том домену, као и да се развије дугорочна стратегија за замену тренутног *ad hoc* приступа. Реализација примењених истраживања је била усмерена у овом правцу у 2024. години. Истраживања су се фокусирала на истраживачке теме у области заштите животне средине, као и у области економије рада.

Више детаља о раду ПКТО је представљено делу 4.3.

4. Током 2024. године, истраживачи Института поднели су 25 пријава за пројекте у оквиру примењених истраживања, што је значајно повећање у односу на 2023. годину, када је поднето 11 пријава. Аплицирано је на

- 7 пројеката у оквиру ЕУ програма, од чега 2 у оквиру HORIZON оквира,
- 10 пројеката међународних донатора,
- 5 пројеката у оквиру SAIGE пројекта,
- 3 пројекта националних институција, од којих је један у оквиру програма Министарства науке, технолошког развоја и иновација.

На 19 пројеката Институт је наступио као носилац или једини реализатор пројекта.

Институција	Позив	Назив пројекта	Координатор пројекта	Статус
EU	Erasmus+	Development of curriculum in policy evaluation (radni naslov)	Univerity of life sciences (Prague)	Није одобрен за финансирање
EU	EUKI	Climate-Neutral Urban Mobility Initiative in Serbia	Politecnico di Torino,	Није одобрен
EU	INTERREG Danube Small Facility Call	"Innovative Approach to Competence Building using Cross-Sectoral Collaboration and Cross-Country Evidence - Digital Startup Serious Game with Integrated AI Support"	Center for Entrepreneurship, Osijek,	Није одобрен
EU	INTERREG Danube Region Programme	Fostering a Culture of Social Inclusion and Accessible Education in the Danube Region Through Collaborative Approaches for Countering Brain Drain	ИЕН	Није одобрен
USAID	/	Serbia's Organizational Capacity Building activity	ИЕН	Није одобрен

UNW	/	Empowering women in science for innovation and business	ИЕН	Није одобрен
GIZ	Eu for you – For Cultural Heritage and Tourism	Evaluation of results of the Grant Scheme	ИЕН	Одобрен
Centre for advanced studies, Sofia	/	Digital Transformation and Green Transition: Measuring the Impact on the Competitiveness of the Tourism and Hospitality Sector	ИЕН	Није одобрен
HORIZON-IA HORIZON Innovation Actions	HORIZON-CL5-2024-D5-01-01	Electric Vehicle charging stations bridging Energy, Mobility and Society	Vilniaus Universitetas	Није одобрен
EU	EUKI	Artificial Intelligence as a lever for Circular Economy approach of Health Resorts	Факултет техничких наука, Универзитет у Приштини	Није одобрен
V4	Visegrad+	Asian capital in Central Europe - a geopolitical tool or economic necessity?	Vysoká škola ekonomická v Praze	Није одобрен
V4	Visegrad+	Identifying the causes of long-term unemployment among older women in Serbia and North Macedonia	ИЕН	Одобрен
WIIW, Austrija	/	Tobacco Taxation in Eastern Europe	ИЕН	Одобрен
Амбасада Бугарске	/	Establishing a Sustainable Entrepreneurship Office to Empower Green Pathways in Serbia	ИЕН	Рецензија је у току
GIZ	Green Economy	Мапа пута за спровођење Зелене агенде MMSP у Republici Srbiji	ИЕН	Одобрен
HORIZON-AG HORIZON	WIDERA-2024-TALENTS-03	Strengthening Roma Waste Collectors: Transitioning to Formal Employment with Impact Hub Support	ИЕН	Није одобрен
Министарство науке	Program unapređenja inovacione delatnosti u Republici Srbiji	Inovacioni puls – Ocena i praćenje performansi startup i inovacionog ekosistema Republike Srbije	ИЕН	Одобрен

SAIGE	SEED Research Grant	Toolkit for Developing a Web Platform to Enhance Financial Literacy in Serbia (FLIES)	ИЕН	Одобрен
SAIGE	SEED Research Grant	Legal Risky Triad - Smoking, Alcohol Use and Gambling	ИЕН	Одобрен
SAIGE	SEED Research Grant	Mapping the Industrial Heritage of Serbia (MapIT)	ИЕН	Одобрен
SAIGE	Proof of Concept	TaxIES - a step toward a wealthier and healthier society	ИЕН	Одобрен
SAIGE	Proof of Concept	Be an archaeologist! - Scientific knowledge transfer for the archaeological sector capacity building by developing unique tourist experience	ИЕН	Одобрен
ILO	/	Professional Expertise in Green Employment and Just Transition in Serbia	ИЕН	Није одобрен
Завод за статистику	/	Development Publication Demographic Change and Economic Growth in the Republic of Serbia, Belgrade, Serbia	ИЕН	Одобрен
Завод за статистику	/	Development Publication Structural Change in Agriculture and Impact on Economic Growth, Belgrade, Serbia	ИЕН	Одобрен

Институт је у 2024. години поднео укупно 25 пројектних пријава, од којих је 9 одобрено за финансирање, што представља стопу успешности од 36%. Иако је број поднетих пријава значајно порастао у односу на 2023. годину, стопа успешности је опала са 55% у 2023. на 36% у 2024. години. Највећи изазов су ЕУ програми. Од укупно 7 пријава на ЕУ пројекте, ниједна није била одобрена за финансирање. Ово су конкурентни програми са ниском стопом успеха у целој Европи, али је неопходно наставити са јачањем капацитета за аплицирање, нарочито у:

- Изради пројектних пријава које боље одговарају приоритетима позива,
- Повезивању са водећим међународним партнерима који већ имају успешне пројекте у овим програмима,
- Додатној обуци истраживача за припрему HORIZON и осталих ЕУ предлога.

Институт је аплицирао на различите изворе финансирања, укључујући:

- ЕУ фондове (HORIZON, INTERREG, EUKI, Erasmus+).
- Међународне донаторе (USAID, UNW, GIZ, ILO, Centre for Advanced Studies Sofia, WIIW).
- Националне програме (Министарство науке, Завод за статистику).
- SAIGE програме (SEED Research Grants и Proof of Concept).
- Регионалне фондове (Visegrad+).

У наредном периоду неопходно је:

- Повећати број апликација на HORIZON и друге ЕУ програме, уз консултације са успешним апликантима и менторску подршку у припреми пријава.
- Јачати међународну сарадњу са водећим истраживачким институцијама које већ имају искуства у добијању великих ЕУ грантова.
- Анализирати разлоге за одбијање пријава, посебно у оквиру HORIZON и INTERREG програма, како би се будуће пријаве унапредиле у складу са повратним информацијама из процене пројеката.

У току 2024. године завршене су активности на једном HORIZON пројекту и два пројекта међународних донатора:

- Евалуација резултата шеме грантова који су реализовани у оквиру пројекта "ЕУ за вас – за културно наслеђе и туризам".
- Студије претходне изводљивости/анализа кључних предлога пројеката туристичке инфраструктуре у Републици Србији.
- NumMingBird – Enhanced migration measures from a multidimensional perspective.

У току 2024. године настављена је реализација пројекта Европског социјалног фонда

- Оснаживање особа са физичким инвалидитетом за рад на даљину кроз унапређење дигиталних маркетинг компетенција (ДИ-МАРК)

У току 2024. године започета је реализација два пројекта финансирана из Visegrad+ фонда, два пројекта међународних донатора, три пројекта националних институција и пет иновативних пројеката у оквиру SAIGE-а:

- Израда публикације: Структурне промене у пољопривреди и утицај на економски раст.
- Израда публикације Демографске промене и привредни раст у Републици Србији.
- Иновациони пулс – Оцена и праћење перформанси стартап и иновационог екосистема Републике Србије.
- Идентификовање узрока дуготрајне незапослености старијих жена у Србији и Северној Македонији.
- Мапа пута за спровођење Зелене агенде ММСП у Републици Србији.
- Shift to electric car production: national strategies in central and eastern Europe
- Tobacco Taxation in Eastern Europe.
- Enhanced Feature Integration for EPrints – EprintsPlus.
- 'Be an archaeologist! - Scientific knowledge transfer for the archaeological sector capacity building by developing unique tourist experience'.
- TaXIES - a step toward a wealthier and healthier society .

- Легална Ризична Тријада (ЛЕРИТ) – Пушење, употреба алкохола и коцкање.
- Мапирање индустријског наслеђа Србије (MapIT).

У 2024. години, **26 истраживача** учествовало је у реализацији пројеката примењених истраживања, док је **7 истраживача** преузело улогу руководиоца ових пројеката. Поред тога, **12 истраживача** је било ангажовано на пружању услуга истраживања тржишта.

У 2024. години 18 истраживача ИЕН-а је учествовало у реализацији 7 COST акција и то:

- COST Action CA20112 Platform of policy evaluation community for improved EU policies and better acknowledgement. Ангажовано 4 истраживача.
- COST Action CA18215 - "China In Europe Research Network". Ангажовано 5 истраживача.
- COST Action CA19130 - Fintech and Artificial Intelligence in Finance - Towards a transparent financial industry. Ангажован 1 истраживач.
- COST Action CA19129 Decolonizing development. Ангажован 1 истраживач.
- COST Action CA21118 - Platform Work Inclusion Living Lab (P-WILL). Ангажована 3 истраживача.
- COST Action CA22124 ECO4ALL EU Circular Economy Network for All: Consumer Protection through reducing, reusing, repairing. Ангажован 1 истраживач.
- COST Action CA21150 - Parental Leave Policies and Social Sustainability (Sustainability@Leave). Ангажована 3 истраживача.

5. У 2024. години није било званичних догађаја попут радионица/округлих столова ван пројектних активности. Међутим, кроз пројекте, истраживачи су имали серију разговора, тематских интервјуа са бројним партнерима из приватног и јавног сектора, укључујући представнике Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства туризма и омладине, Министарства привреде, Министарства за заштиту животне средине, Привредне коморе Србије, локалних самоуправа, привредних удружења и приватног сектора.

6. Као резултат ширења мреже партнерства у 2023. години, у 2024. креирана је заједничка апликација за пројекат "Fostering Sustainability: A Comparative Study of the Economy-Environment-Energy Nexus in Serbia and Slovenia" са партнерима из Марибора. У 2024. години наставила се сарадња у оквиру СПИ са међународним партнерима ради реализације заједничких примењених истраживања. Представници ИЕН су посетили већи број научних институција у региону и иницирали сарадњу која ће се материјализовати у наредном периоду. Између осталог, представници ИЕН су посетили следеће установе:

- Владимир Симовић, компанији *Simbound* са седиштем у Клуж Напока, Румунија. Циљ посете је био истраживање могућности за будућу сарадњу, трансфер знања и договор око потенцијалних апликација за пројекат.

- Милена Лазић, Otto-Friedrich универзитету у Банбергу, Немачка. Одлазак на студијску размену је, поред стицања значајних увида, знања и вештина, омогућио успостављање нових контаката и уговарање будућих сарадњи.
- Александар Здравковић је похађао Macroeconomics Summer School у Барселони, како би стекао знања о напредним методолошким приступима и практичним вештинама у макроекономском моделирању, неопходним за израду квалитетних истраживања која се објављују у најбоље ранжираним часописима из области економске, монетарне и фискалне политике.
- Истраживачи Јован Зубовић, Исидора Љумовић, и Славица Стевановић, су одржали састанак са управом Института за економска истраживања Бугарске академије наука. На састанку су разматране могућности интензивније сарадње ове две институције, са посебним освртом на заједнички пројекте и активности од обостраног интереса. На састанку су идентификоване потенцијалне области у којима би заједничка истраживања могла дати највећи допринос. Представљене су могућности објављивања у часописима сваког института. Поред тога, одржан је посебан састанак са истраживачем Института на којем су детаљно размотрене могућности заједничког учешћа на међународним пројектима. Дискусија је била фокусирана на тему енергетске зелене транзиције, која је препозната као приоритетно подручје за обе институције.

7. У току 2024. године одржана су два састанка са Међународним саветодавним одбором, на којима су разматране научне и стручне публикације ИЕН. Планиран је редизајн часописа *SEE-6 Outlook*, који обухвата промену визуелног идентитета и садржаја, у складу са препорукама Саветодавног одбора. На основу закључака ових састанака, организована су три додатна састанка са партнерима, на којима су анализирани и разматрани предлози Одбора. У оквиру јачања сарадње, *SEE-6 Outlook* је у 2024. години добио новог члана – *National Institute for Economic Research "Costin C. Kirilescu", Romanian Academy* из Румуније, као резултат инициране сарадње и састанака одржаних у 2023. години. Планиране измене садржаја и визуелног дизајна нису биле спроведене током 2024. године, те су оба броја часописа објављена у стандардном формату, са садржајем који је доставио нови партнер из Румуније, у складу са предвиђеним планом и динамиком објављивања. Међународни саветодавни одбор је закључио да је неопходно наставити са јачањем међународне сарадње и партнерске мреже, а разматрана је могућност укључивања институција из Бугарске. Током године дошло је до промене уредника публикације. Активности редизајна и измене садржаја *SEE-6 Outlook* одложене су за 2025. годину.

Публикација Национална мрежа средњих предузећа у РС током 2024. године није била објављена.

8. У току 2024. године Дата цента Србије је био у мировању, али је реализован значајан број активности у контексту креирања центра изврности кроз ДЦС. Организована су два форума на којима су били представљени модели за мерење изврности других земаља и примери добре праксе. Један је био у марту 2024. а други у септембру 2024. На форуму су, поред гостију из науке, били присутни и представници Министарства науке, технолошког развоја и иновација. Ради креирања центра изврности ангажован је

професор Тоиво Маиметс из Естоније, који је био учесник оба форума и говорио је о праксама у Естонији.

9. Услуга израде дигиталних репозиторијума подразумева послове годишњег одржавања платформе репозиторијума и услугу уноса радова у репозиторијуме.

Услуга годишњег одржавања се пружа за 11 института и то:

1. Институт за економику пољопривреде, Београд.
2. Институт друштвених наука, Београд.
3. Институт за међународну политику и привреду, Београд.
4. Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Београд.
5. Институт за упоредно право, Београд.
6. Историјски институт, Београд.
7. Институт за књижевност и уметност, Београд.
8. Институт за политичке студије, Београд.
9. Институт за европске студије, Београд.
10. Институт за новију историју Србије, Београд.
11. Универзитет Унион, Правни факултет, Београд.

Услуга уноса радова у репозиторијум се пружа за 2 института и то:

1. Институт за економику пољопривреде, Београд.
У току 2024. укупно је унето 114 радова.
2. Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Београд.
У току 2024. укупно је унето 118 радова.

Услуга провере радове на плагијат путем софтвера *Ithenticate* пружа се Институту за економику пољопривреде, Београд. У току 2024. за овај институт је проверено укупно 148 радова.

Циљ	Планирани резултати	Остварени резултати
Број интерних обука за подизање капацитета истраживача за реализацију примењених истраживања	Најмање 4	3
Број екстерних обука за подизање капацитета истраживача за реализацију примењених истраживања	Најмање 4	28
Број студијских посета ради умрежавања и јачања сарадње са институцијама у иностранству у циљу заједничког учешћа на пројектима.	Најмање 1	4
Број пројектних пријава са међународним партнерима	Најмање 2	10
Број пројектних пријава код међународних донатора	Најмање 4	10
Број пројектних пријава за стратешке пројекте	Најмање 2	4
Број пројектних пријава за европске фондове	Најмање 2	7

Број истраживача учесника на пројектима примењених истраживања	Најмање 15	26
Број консултаната ангажованих на активностима подизања капацитета Дата центра Србија са циљем креирања центра изврсности.	Најмање 1	1

4.2 ИСТРАЖИВАЧКИ ДЕПАРТМАНИ

Истраживачки департмани ИЕН формиран су 2015. године са циљем унапређења конкурентске позиције и јаснијег профилисања истраживача. Са оснивањем Фонда за науку 2019. године, постала је јасна потреба за оваквим приступом у организацији. Заједно са секторима за основна и примењена истраживања, департмани обезбеђују функционисање матричне структуре, која је и промовисана Програмом рада директора.

Називи департмана су:

- Макроекономија, руководилац др Александар Здравковић
- Економија благостања, руководилац др Косовка Огњеновић
- Економија животне средине, руководилац др Петар Митић
- Дигитална економија, руководилац др Владимир Симовић
- Економија иновација, руководилац др Лазар Живковић
- Економска историја и теорија, руководилац др Марко Миљковић

У јануару 2023. године именовани су руководиоци департмана на период од две године. Руководиоци департмана су поднели годишње извештаје о раду који су приказани у наставку.

Департман за макроекономију

1. Научни радови

Планом за 2024. годину предвиђена су 22, а реализовано је 16 научних резултата у следећим категоријама: један рад у категорији М13, пет радова у категорији М23 (WOS), три рада у категорији М24, два рада у категорији М33, пет резултата у категорији М34 и један резултат у категорији М124. Укупан број објављених радова је нижи од планираног али је број радова у часописима индексираним на SCI/SSCI листи већи од предвиђеног, што је свакако позитивно са аспекта унапређења квалитета истраживања чланова Департмана.

2. Реализовани пројекти Фонда за науку

Департман за макроекономију током 2024. године није реализовао пројекте Фонда за науку.

Истраживач Департмана Душко Бодрожа је, у својству Координатор пројекта испред ИЕН, задужен за економска истраживања на пројекту Фонда за науку Engagement in academic achievements and extracurricular activities as predictors of life satisfaction among high-school and university students (SHINE). Програм ИДЕЈЕ. <https://ien.bg.ac.rs/projekti.php?pID=8478&lng=eng>

Учешће на пројектима Фонда за науку представља један од основних циљева Департмана за макроекономију, али током 2022. и 2023. године није било адекватних позива који тематски покривају истраживачке области и компетенције Департмана. У 2024. години је Фонд за науку расписао позив за програм ИДЕЈЕ и Департман је у октобру 2024. присупио изради пројектне пријаве за овај позив.

3. Реализовани пројекти примењених истраживања

Национални пројекти Департмана:

- Pre-feasibility study/analysis of the key tourism infrastructure project proposals in the R. Serbia, руководиоца пројекта Исидора Љумовић, <https://ien.bg.ac.rs/projekti.php?pID=8519&lng=eng>
- Evaluation of the results of the grant scheme implemented within the project "EU for you - for cultural heritage and tourism", руководиоца пројекта Исидора Љумовић, <https://ien.bg.ac.rs/projekti.php?pID=8541&lng=eng>

Поред пројеката Департмана за макроекономију, истраживачи Департмана су учествовали и на другим пројектима ИЕН:

- Roadmap for implementing the Green Agenda of MSMEs in the Republic of Serbia, Исидора Љумовић, руководиоца пројекта. <https://ien.bg.ac.rs/projekti.php?pID=8582&lng=eng>

Поред пројеката, истраживачи Департмана за макроекономију су учествовали у привредно усмереним активностима анализе тржишта:

- Анализа тржишта за модулари омотач семена, Исидора Љумовић, Биљана Видука, Елена Јовичић.
- Анализа тржишта за фотокатализатор за разградњу азо-боје у текстилној индустрији, Исидора Љумовић, Елена Јовичић.

Истраживачи Департмана за макроекономију су учествовали и у реализацији следећег међународног пројекта:

- COST Акција CA 18215: "China in Europe Research network", Елена Јовичић (ИЕН координатор и члан управног одбора) и Дарко Марјановић (члан тима). <https://ien.bg.ac.rs/projekti.php?pID=8442&lng=srb>

Поред пројеката Департмана за макроекономију, истраживачи Департмана су учествовали и на другим пројектима ИЕН:

- Александар Здравковић, члан пројектног тима; Tobacco Taxation in Eastern Europe, Wiener Institut für internationale Wirtschaftsvergleiche – WIIW, <https://ien.bg.ac.rs/projekti.php?pID=8437&lng=srb>
- Невена Јоловић, члан пројектног тима; COST Action CA19130 - Fintech and Artificial Intelligence in Finance - Towards a transparent financial industry, <https://ien.bg.ac.rs/projekti.php?pID=8443&lng=srb>

4. Учешће у пријави међународних пројеката - за пројекте за које се очекује исход евалуације и пројекте који нису одобрени за финансирање

Департман за макроекономију је учествовао у пријави следећих пројеката који нису одобрени за финансирање:

- "Fostering a Culture of Social Inclusion and Accessible Education in The Danube Region Through Collaborative Approaches for Countering Brain Drain, INTERREG Danube Region Programme", INTERREG Danube.
- "Serbia's Organizational Capacity Building activity ", USAID.
- "Empowering women in science for innovation and business ", UNW, UN.
- "Asian capital in Central Europe - a geopolitical tool or economic necessity? ", V4, Visegrad Fund.

Предузети кораци у оквиру трансформације ИЕН ка јачању интерних капацитета за аплицирање на пројектним позивима који се финансирају од стране међународних донатора су имали позитиван утицај и на Департман за макроекономију што се огледа у повећаном броју пројектних апликација (пет апликација у 2024. години, једна одобрена). Напомена је и да је пројектна апликација Asian capital in Central Europe - a geopolitical tool or economic necessity?, V4, Visegrad Fund, одбијена из техничких разлога (водећи партнер је превидео да већ учествује у једном пројекту истог позива), па је предвиђено поновно аплицирање са истом пријавом када се за то стекну услови.

5. Организација научних догађаја

Департман у 2024. години није организовао научни догађај. Индивидуално, истраживачи Департмана су учествовали у организацији следећих научних догађаја.

- Александар Здравковић, „Global Economic Trends –Challenges and Opportunities“, Београдска банкарска академија. Датум одржавања: 21-22. октобар 2024. Члан програмског одбора.
- Дарко Марјановић, „29th International Scientific Conference Strategic Management and Decision Support Systems in Strategic Management“, Економски факултет у Суботици. Датум одржавања: 17 – 18. мај 2024. Члан програмског одбора.

- Дарко Марјановић, „3rd International Conference Challenges of modern economy society through the prism of green economy and sustainable development CESGED 2024“, Факултет за економију и инжењерски менаџмент, Датум одржавања: 25 – 28. април 2024. Члан програмског одбора.
- Дарко Марјановић, „4th International Conference Challenges of modern economy society through the prism of green economy and sustainable development CESGED 2024“, Факултет за економију и инжењерски менаџмент, Датум одржавања: 19 – 22. септембар 2024. Члан програмског одбора.

У плану за 2024. годину је био предвиђен округли сто на тему конвергенције земаља Западног Балкана ка економијама ЕУ земаља, у склопу процеса редизајнирања публикације SEE-6 Economic Outlook. С обзиром да процес редизајнирања још увек није компетиран, поменути округли сто је померен за 2025. годину.

6. Учешће у научним скуповима и мобилност истраживача

Студијски боравак:

- Александар Здравковић, Macroeconometrics Summer School: “Introductory Bayesian Macroeconometrics”, у организацији Barcelona School of Economics (BSE), у периоду 24-30 јун одржана је обука у просторијама University Pompeu Fabra, Барселона, Шпанија

Предавања по позиву:

- Александар Здравковић, „Sustainable agriculture and rural development – V“, Београд, 12-13. децембар 2024, The Institute of Agricultural Economics, рад „Subsidies as a tool for empowering SMSs: from empirical effects to future opportunities in agri-food sector“

Учешће на конференцијама/округлим столовима:

- Александар Здравковић, „16th International Conference: Economies of the Balkan and Eastern European Countries - EBEEC 2024“, Вилниус, Литванија, 17-19. мај 2024, International Hellenic University, Department of Finance and Accounting, Greece and Mykolas Romeris University, Faculty of Public Governance and Business, Lithuania, рад „Advancing sustainable development in Central and Eastern Europe: the interplay of environment, energy, and economy “.
- Александар Здравковић, „37th Scientific Conference EKOMSTAT 2024“, Тренчанске Теплице, 2-5. јун 2024, Slovak Statistical and Demographic Society, the Institute of Economic Research SAS, рад „A nexus between tourism and international trade in the EU: Does export really matter? “.

- Александар Здравковић, „Global Meeting for Research on Tobacco Taxation“, Истанбул, 15-17. октобар 2024, Tobaccconomics at the Bloomberg School of Public Health, Johns Hopkins University (JHU), Vienna Institute for International Economic Studies (WIIW), рад: „Time-varying elasticities of demand for cigarettes in Serbia“.
- Душко Бодрожа, „International Conference on Advances in Science and Technology“, Херцег Нови, 29. мај – 01. јун 2024, Faculty of Management Herceg Novi, рад „Non-formal education among universities' students in the Republic of Serbia“.
- Душко Бодрожа, „16th ESA Conference Tension, Trust and Transformation“, Порто, 27 – 30. август 2024, European Sociological Association, рад „The Relationship Between Tobacco Use and Life Satisfaction Among Serbian Students“.
- Душко Бодрожа, „International scientific conference Applied economics conference: labour, health, education and welfare“, Београд, 19 – 20. септембар 2024, Institute of economic sciences, рад „Determinants of entrepreneurial intentions among Serbian students: theory of planned behaviour“.
- Дарко Марјановић, „Global economic trends - challenges and opportunities“, Београд, 21-22. октобар 2024, Belgrade banking academy, Faculty of banking, insurance and finance, рад „Serbia as an investment destination: challenges and opportunities for foreign investors“.
- Дарко Марјановић, Јелена Вујадиновић, „Global economic trends - challenges and opportunities“, Београд, 21-22. октобар 2024, Belgrade banking academy, Faculty of banking, insurance and finance, рад „The influence of FDI on development tourist activities in the Republic of Serbia“.
- Елена Јовичић, Невена Јоловић, „4th International Academic Conference "Dialogues on China - Harvesting the Winds of Change: China and the Global Actors", Београд, 10-11. октобар 2024, Institute of International Politics and Economics & Institute for European Studies, Chinese Academy of Social Sciences, рад „Sino-Russian Economic Relations amidst Global Uncertainties“.
- Невена Јоловић, „6th International Scientific Conference Globalisation, Integration, Cooperation - What is at Stake in the Current Turbulent Times?“, Сегедин, 22-23. март 2024, Faculty of Economics and Business Administration, University of Szeged & European Association for Comparative Economic Studies, рад „Unveiling the Factors Influencing GSS Bonds Issuance in Europe“.
- Невена Јоловић, Global economic trends - challenges and opportunities“, Београд, 21-22. октобар 2024, Belgrade banking academy, Faculty of banking, insurance and finance, рад „The Odyssey of Greening Public Financial Management in the Republic of Serbia“.
- Невена Јоловић, Global economic trends - challenges and opportunities“, Београд, 21-22. октобар 2024, Belgrade banking academy, Faculty of banking, insurance and finance, рад „Supporting Millennial Workforce's Work-life Balance and Overall Well-being in the Volatile Economy“.
- Јелена Вујадиновић, „Challenges of modern economy society through the prism of green economy and sustainable development CESGED 2024“, Нови Сад, 25-28. април

2024, Faculty of Economics and Engineering Management – FIMEK, рад „Women's empowerment through the development of women's entrepreneurship in the Republic of Serbia: a multivariate analysis“.

У складу са закључцима из претходног извештаја, квалитет научних скупова на којима су учествовали чланови Департмана је унапређен и диверсификован у односу на 2023. годину, али и даље није на задовољавајућем нивоу с обзиром да је учешће истраживача Департмана на конференцијама одржаним у Србији и даље значајно. У 2024. години је поднета и једна апликација за студијски боравак у Словачкој (Александар Здравковић, Western Balkans–Visegrad Fellowships) која није одобрена за финансирање. Активности ка повећању учешћа на респектабилним конференцијама у иностранству и студијских боравака за јачање истраживачких капацитета ће бити настављени и у 2025. години.

7. Научна сарадња

Претежно је остварена кроз учешће на пројектима и научним скуповима поменутих у претходним секцијама.

8. Остале научне активности

Чланови Департмана реализовали су и следеће научне активности:

- Сви чланови Департмана у научним звањима били су ангажовани као рецензенти у научним часописима.
- Елена Јовичић, уредништво, Journal of Women's Entrepreneurship and Education (JWEE).
- Исидора Љумовић, руководилац ИЕН Сектора за примењена истраживања.
- Биљана Видука, Канцеларија за пројекте и трансфер знања.
- Александар Здравковић, члан ИЕН тима за трансформацију.
- Александар Здравковић, члан радне групе Научног већа за анализу и унапређење јавних политика.

Поред горе поменутих кључних активности, у остале научне активности такође спадају и ангажмани чланова Департмана у обукама и интерној репликацији знања, чланства у комисијама за избор у звање, чланства у комисијама за одбрану и оцену докторских дисертација, чланства у Научном друштву економиста Србије, и слично.

9. Препознатљивост департмана

Кључни аспекти препознатљивости Департмана су:

- Публикација SEE-6 Economic Outlook
- Наступи у медијима:
  - РТС/Београдска хроника, тема: тржиште рада, 11.01.2024, Душко Бодрожа

- Нови магазин, тема: одрживост јавног дуга, 12.02.2024. Душко Бодрожа,
- РТС/Београдска хроника, тема: значај сектора грађевинарства, 18.04.2024, Душко Бодрожа, <https://www.rts.rs/lat/vesti/ekonomija/5417871/evropske-cene-nekretnina-u-beogradu-najvise-dozvola-izdato-za-stambene-objekte.html>
- РТС/Дневник 2, тема: како млади могу до првог стана, 19.04.2024, Душко Бодрожа, <https://www.rts.rs/lat/vesti/ekonomija/5420719/.html?print=true>
- РТС/Дневник 2, тема: раст акциза, 28.04.2024, Душко Бодрожа, <https://www.rts.rs/lat/vesti/ekonomija/5426908/akcize-cene-gorivo-kafa-duvan-alkohol.html>

Позитиван тренд наступа у јавности чланова Департмана за макроекономију у 2023. је настављен и у 2024. години. У складу са препорукама чланова Међународног саветодавног одбора током 2024. године је настављен процес редизајнирања публикације SEE-6 Outlook у циљу повећања њене видљивости.

Департман за економију благостања

1. Научни радови

У Плану рада Департмана за економију благостања за 2024. годину било је предвиђено да се оствари 26 научних резултата, а укупно је остварен 21 научни резултат. На бази поређења планираног и оствареног броја резултата, уз уважавање чињенице да један истраживач у вишем звању од почетка посматране године више није запослен на Институту, може да се закључи да су истраживачи овог Департмана остварили више него задовољавајуће резултате. Посматрано по категоријама, 6 радова је објављено у часописима категорије M20 (два рада у категорији M21a, један рад у категорији M21, један рад у категорији M22 и два рада у категорији M23 у часописима у WOS бази), девет резултата у категорији M30 (4 рада у категорији M33 и 5 проширених апстраката) што указује да су истраживачи овог Департмана током 2024. године излагали своје радове на конференцијама, и то, пре свега, на међународним научним конференцијама. Објављена су и два рада у категорији M45 и два рада у категорији M50 (један у категорији M51 и један у категорији M53).

2. Реализовани пројекти Фонда за науку

- Назив пројекта: „Engagement in Academic Achievements and Extracurricular Activities as Predictors of Life Satisfaction among High-school and University Students - SHINE“, позив Фонда за науку „Идеје“, чији је носилац Факултет организационих наука Универзитета у Београду, пројекат се реализује у периоду 2022-2024. Од 3 истраживача Института који учествују на пројекту, 2 су истраживачи у Департману за економију благостања.

Департман за економију благостања (ДЕБ) учествовао је у реализацији једног пројекта Фонда за науку (ФН) кроз учешће 2 истраживача ДЕБ-а и 1 истраживача из Департмана за макроекономију. Трајање пројекта је формално продужено до краја 2024. године, а током двогодишње реализације пројекта настало је више научних резултата,

истраживачи су учествовали на међународним конференцијама са запаженим излагањима, спроведено је анкетно истраживање међу ученицима и студентима на репрезентативном узорку које је истраживачима ангажованим на пројекту омогућило публикавање научних радова на оригиналним подацима који су објављени у часописима са импакт фактором, а такође, као крунски резултат пројекта, објављена је и заједничка монографија. Двоје истраживача ДЕБ-а презентовало је остварене циљеве и главне резултате пројекта на интерном скупу ИЕН-а, организованом 03.12.2024. поводом 66. годишњице рада и истраживања на Институту.

3. Реализовани пројекти примењених истраживања

Током 2024. године, истраживачи ДЕБ-а су учествовали у пројектним позивима у оквиру SAIGE програма, од којих су два одобрена:

- Назив пројекта: "Smoking, Alcohol Use and Gambling – Legal Risky Triad (LERIT)"/ SAIGE SEED Research Grants
Период трајања пројекта: април-август 2024.
- Назив пројекта: "A Step toward to Healthier and Wealthier Society - TaXIES" / SAIGE PoC Grants
Период трајања пројекта: јун 2024. – фебруар 2025.

Истраживачи ДЕБ-а аплицирали су својим пројектним идејама на позиве који су током 2024. године расписани у оквиру SAIGE програма. При томе, две пројектне идеје су биле успешне и добиле су финансијску подршку за реализацију. Прва пројектна идеја тиче се истраживања ризичног понашања код младих, а одобрена је у оквиру програма намењеног истраживачима на почетку каријере. Пројекат је успешно реализован и представљени резултати, а његовој реализацији учествовало је 2 истраживача ДЕБ-а, од чега 1 руководиоца а други ментор на истраживању. Други пројекат има практичну димензију и осмишљен је са идејом да се истражи потенцијал за његову комерцијализацију и употребу у јавном али и приватном сектору, а додељен је у оквиру позива под називом доказа концепта. Реализација пројекта је успешно завршена, са учешћем 3 истраживача ДЕБ-а. Међутим, ова пројектна идеја је унапређена, а истраживачи ДЕБ-а су поново конкурисали у оквиру SAIGE програма. Осим тога, 1 истраживач ДЕБ-а учествује у колаборативном пројекту, такође финансираном кроз SAIGE програм, у чијој реализацији учествују Департман за економику иновација ИЕН-а и Археолошки институт.

Истраживачи ДЕБ-а су током 2024. године учествовали у реализацији или започели реализацију 4 међународна пројекта са учешћем ИЕН-а:

- Назив пројекта: "Tobacco Taxation in Eastern Europe"
Назив пројектног позива/програма и институције која финансира: WIIW (водећи партнер), ИЕН један од партнера са својим истраживачким тимом за Србију/финансира Bloomberg Foundation

- Период трајања пројекта: 2024.
- Назив пројекта: „Identifying the causes of long-term unemployment among older women in Serbia and North Macedonia“
Назив пројектног позива/програма и институције која финансира: Visegrad + Grants/ Међународни Вишеградски Фонд, ИЕН водећи партнер
Период трајања пројекта: октобар 2024. – март 2026.
- Назив пројекта: “Youth Health Ahead of Profit” – Greater consumer protection of minors from alcohol sale
Назив пројектног позива/програма и институције која финансира: XI-IATI-EC_NEAR-2024-PC-46531/ European Commission / Developing country-based NGO / Directorate-General for Neighbourhood and Enlargement Negotiations, Центар за омладински рад у Новом Саду водећи партнер
Период трајања пројекта: децембар 2024. – јануар 2028.
- Назив пројекта: “Digital Marketing Capacity Building – Empowering Persons with Physical Disabilities for Remote Work (DI-MARC)”
Назив пројектног позива/програма и институције која финансира: ESF + / European Commission
Период трајања пројекта: октобар 2023. – септембар 2025.

У 2024. години ДЕБ је реализовао 3 међународна пројекта, од којих је један завршен, а спровођење два је тек отпочело. У реализацији првог пројекта "Tobacco Taxation in Eastern Europe", у којем је ИЕН учествовао са тимом од 5 истраживача (4 из ДЕБ-а и 1 из Департмана за макроекономију), остварена је значајна сарадња и умрежавање са организацијама у источно-европским земљама које се баве истраживањима у области економије здравља а са фокусом на утицај дуванских производа на здравље и порески систем, а као резултат пројекта проистекла је заједничка студија која је презентована на два међународна догађаја средином 2024. године у Бечу у организацији Светске банке и Института за међународне економске студије (WIIW). Другим међународним пројектом „Identifying the causes of long-term unemployment among older women in Serbia and North Macedonia“ руководи ИЕН, а учествују и 3 партнерске научне организације Економски институт-Скопље из Северне Македоније, IER SAS из Словачке, као и University of Information Technology and Management in Rzeszów из Пољске. На овом пројекту учествују 4 истраживача ДЕБ-а, а током 2024. године успешно је реализована прва фаза пројекта и започета наредна. У реализацији трећег пројекта “Youth Health Ahead of Profit” којим руководи Центар за омладински рад у Новом Саду учествује двоје истраживача ДЕБ-а, још увек нема конкретних резултата будући да је реализација пројекта на самом почетку. Један истраживач ДЕБ-а укључен је у реализацију “DI-MARC” пројекта којим руководи Департман за дигиталну економију.

Такође, чланови Департмана учествују у 3 COST акције:

- COST Action CA21150. Назив пројекта: „Parental Leave Policies and Social Sustainability“, период реализације: 2022-2024. Учествовала су 2 истраживача.

- COST Action CA20112. Назив пројекта: „Platform of policy evaluation community for improved EU policies and better acknowledgement 'PROFEEDBACK“, период реализације: 2021-2025. Учествоју 3 истраживача.
- COST Action CA21118. Назив пројекта: „Platform Work Inclusion Living Lab (P-WILL)“, период реализације: 2022-2026. Учествоје 1 истраживач.

4. Учешће у пријави међународних пројеката - за пројекте за које се очекује исход евалуације и пројекте који нису одобрени за финансирање

У протеклој години истраживачи ДЕБ-а узели су учешће у припреми следећих пројектних пријава по позивима за међународне пројекте:

- Назив пројекта: „Strengthening Roma Waste Collectors: Transitioning to Formal Employment with Impact Hub Support“
Назив пројектног позива/програма и институције која финансира: HORIZON-WIDERA-2024-TALENTS-03/Европска комисија
- Назив пројекта: „Strengthening Evaluation Capacities through Collaborative Teaching in Europe“
Назив пројектног позива/програма и институције која финансира: ERASMUS + (KA220-HED)/Европска комисија

Пројектном пријавом за први међународни пројекат под називом „Strengthening Roma Waste Collectors: Transitioning to Formal Employment with Impact Hub Support“, који је поднет крајем септембра 2024., руковођење је преузео истраживач ДЕБ-а. Пројектна пријава је успешно поднета (рок за подношење пројектне пријаве био је 26.09.2024.), а осим ИЕН-а као водећег партнера, учествовали су Форум Рома Србије, НВО из Београда, а партнерство је остварено и са неколико организација и универзитета из Северне Македоније, Грчке, Пољске и Немачке. Осим руководиоца пројектне пријаве, на изради пројектне пријаве учествовала су и 2 истраживача ДЕБ-а, као и 2 истраживача из Департамента за економију животне средине. Пројекту није одобрено финансирање. На другој пројектној пријави „Strengthening Evaluation Capacities through Collaborative Teaching in Europe“, ИЕН је учествовао као партнер, а испред ДЕБ-а у припрему пројектне пријаве укључила су се 2 истраживача, као и један истраживач из Департамента за економију иновација (рок за подношење пријаве 05.03.2024.). Овом пројекту није одобрено финансирање.

5. Организација научних догађаја

У протеклој години истраживачи ДЕБ-а учествовали су у организацији две међународне конференције, једне међународне летње школе и једног округлог стола поводом представљања међународног пројекта:

- 1) Учешће два Департмана ИЕН-а, ДЕБ и Департмана за дигиталну економију, у суорганизацији међународне конференције "Future of Work Revisited: Platform Work in the Age of AI" омогућене уз подршку COST Action Platform Work Inclusion Living Lab (P-WILL) (CA21118), Београд, 22-23.05.2024.
- 2) Годишња конференција ИЕН-а, у организацији ДЕБ-а, под називом „3rd Applied Economics Conference: Labour, Health, Education and Welfare–АЕС 2024“, Београд, 19-20.09.2024.
- 3) Летња школа “3rd Training School: Introduction to Qualitative and Participatory Methods”, у чијој је суорганизацији ДЕБ учествовао уз финансијску подршку COST Action Profeedback (CA20112), Београд, 09-11.07.2024.
- 4) Округли сто поводом отварања пројекта „Идентификовање узрока дугорочне незапослености старијих жена у Србији и Северној Македонији“, Београд, 29.10.2024.

Истраживачи ДЕБ-а учествовали су током 2024. године у организацији 4 догађаја ИЕН-а, и то у организацији 2 међународне конференције, једне летње школе и једног округлог стола. Међународна конференција АЕС 2024, традиционално се организује сваке друге године у сарадњи ИЕН-а и Универзитета у Антверпену, а прошле године одржана је трећа по реду конференција уз учешће неких од најзначајнијих европских аутора у области тржишта рада, образовања, здравља и благостања. Уз конференцију одржан је и један семинар за студенте–докторанде. Истраживачи ДЕБ-а узели су учешће у програмском и организационом одбору конференције, као и излагачи на конференцији. Друга конференција такође је одржана уз учешће два Департмана ИЕН-а који су у сарадњи са Центром за јавне политике из Београда и иницијативом „Reshaping Work“ из Амстердама организовали овај међународни догађај по други пут у Београду, а двоје истраживача ДЕБ-а су учествовали у телима конференције и као излагачи. У организацији летње школе, која је омогућена уз подршку COST Profeedback иницијативе, учествовало је бише од 12 истраживача из источно европских земаља, као и 3 предавача. Из ИЕН-а 3 истраживача су похађала ову летњу школу, од чега је један члан ДЕБ-а, а двоје истраживача било је укључено у организацију овог догађаја. Истраживачи ДЕБ-а, укључени у пројекат одобрен од стране Међународног Вишеградског Фонда, крајем октобра 2024., организовали су округли сто, на којем су учешће узели представници министарстава, Националне службе за запошљавање, послодаваца, синдиката, научних организација и невладиног сектора, са темом која је била посвећена дуготрајној незапослености жена старости 50 и више година, посебно се осврћући на стање у региону Београда.

6. Учешће у научним скуповима и мобилност истраживача

Током 2024. године истраживачи ДЕБ-а учествовали су у великом броју међународних и домаћих конференција са излагањем научних резултата:

- 1) Семинар „Пројектно-засновано учење у дигиталном окружењу“, Факултет организационих наука, Београд, 22.03.2024., 1 истраживач.

- 2) "Future of Work Revisited: Platform Work in the Age of AI", Београд, 22-23.05.2024., 2 истраживача.
- 3) „Conference on Advances in Science and Technology–COAST 2024“, Херцег Нови, 29.05.- 01.06.2024., 2 истраживача.
- 4) Радионица "China-Serbia Workshop on Experience Exchange in Poverty Alleviation through Science and Technology", онлајн, 06-07.06.2024.
- 5) „Conference on Health Tax Reforms“, у организацији канцеларије Светске банке у Бечу, 24-25.06.2024., 3 истраживача.
- 6) Радионица „Health Taxation Workshop“, у Институту за међународне економске студије (WIIW), Беч, 25-27.06.2024., 3 истраживача.
- 7) Радионица „Smoke-free Partnership Coalition Meeting & Workshop“, Љубљана, 25-26.06.2024., 1 истраживач.
- 8) “Changing Big Industry Narratives - Alcohol Tobacco, Unhealthy Food and Drinks: Population Measures and Policies Conference”, Љубљана, 27-28.06.2024., 1 истраживач.
- 9) "16th ESA Conference: Tension, Trust, and Transformation", Порто, Португал, 27-30.08.2024., 2 истраживача.
- 10)“The 18th Biannual Conference of EACES – EACES 2024: Tides of change: Comparative economic systems in the era of geo-economic fragmentation”. University of Belgrade – Faculty of Economics and Business, 12-14,09. 2024., 1 истраживач.
- 11)“The 6th Profeedback Conference Business Development, SMEs, Entrepreneurship, and Competitiveness“, Атина, 19.09.2024., 1 истраживач.
- 12)„3rd Applied Economics Conference: Labour, Health, Education and Welfare–AEC 2024“, Београд, 19-20.09.2024., 2 истраживача.
- 13)“The 6th Virtual International Scientific Conference Path to a Knowledge Society- Managing Risks and Innovation - PaKSoM 2024“, Ниш, 21-22.10.2024., 1 истраживач.
- 14)„9th European Tobacco Control Conference“, Атина, 22-24.10. 2024., 3 истраживача.
- 15) „ICMarkTech 2024“, Порта Делгада, Португал, 05.-07.12.2024., 1 истраживач.
- 16)Годишња конференција НДЕС „Технолошки, демографски и институционални трендови и економски развој“, 12.12.2024., Економски факултет, Београд, 1 истраживач.
- 17)„Интеграција ESG стандарда за отпорнији и инклузивнији финансијски сектор у Србији“,Удружење банака Србије у сарадњи са IFC, ПКС, Sustineri Partners и WOVA, Београд, 13.12.2024., 1 истраживач.

Истраживачи ДЕБ-а су током 2024. године учествовали на великом броју домаћих и међународних догађаја на којима су излагали резултате својих истраживања. При томе, истраживачи су учествовали на неким од еминентних светских и европских скупова који се организују периодично и окупљају најзначајније ауторе у областима истраживања којима су тематски посвећени ови скупови. Осим што пружају могућност објављивања резултата у конференцијским публикацијама, ови скупови представљају и изванредну прилику за умрежавање са истраживачима из истих тематских области, што су препознали сви истраживачи ДЕБ-а, те редовно посећују ове научне догађаје. Један број истраживача учествовао је на овим скуповима уз пројектну подршку, други

број је тражио средства Министарства науке, технолошког развоја и иновација у циљу суфинансирања, док је подршка једом броју истраживача омогућена средствима која су додељена истраживачким департаманима за подршку у реализацији научних активности.

7. Научна сарадња

ДЕБ и његови истраживачи посвећени су неговању до сада остварене сарадње и ширењу мреже својих сарадника, нарочито из иностраних НИО. То потврђују активности као што су суорганизација научне конференције (АЕС) која је 2024. године одржана трећи пут, уз партнерско учешће Универзитета у Антверпену. Неке од досадашњих сарадњи уродиле су плодом, те је уз учешће партнерских организација Економског института у Скопљу (Северна Македонија), Института за економска истраживања Словачке Академије Наука (Словачка) и Факултета за менаџмент УИТМ-а у Жешову (Пољска) од стране Међународног Вишеградског Фонда одобрен двогодишњи пројекат. Такође, учешће истраживача ДЕБ-а у две COST иницијативе „Platform Work Inclusion Living Lab“ и „Profeedback“ донело је организовања заједничких конференција, летње школе, и покренуло иницијативу неколико партнера са „Profeedback“ COST акције да се опробају у припреми заједничке апликације за ERASMUS + пројектни позив. Такође, успостављена је и сарадња са Департаманом за економију Универзитета Кипра, у циљу развијања заједничког пројекта за позив Дијаспора Фонда за науку. Досадашња сарадња са Институтом за међународне економске студије (WIIW) из Беча, наставља се кроз припрему пројектних пријава за пројектне позиве који имају за циљ подршку истраживањима која ће помоћи у унапређењу политика опорезивања дуванских производа.

8. Остале научне активности

Истраживачи ДЕБ-а веома су активни чланови Института, те учествују у бројим интерним тимовима и новооснованим телима за подршку пројектним активностима. Један истраживач ДЕБ-а је члан Тима за трансформацију ИЕН-а, два су чланови Канцеларије за пројекте и трансфер знања, један истраживач учествује у раду тима за израду и реализацију медијске стратегије ИЕН-а, неколико истраживача укључено је у тим за праћење HORIZON позива, а такође истраживачи ДЕБ-а укључени су и у организовање разних интерних догађаја у Институту за истраживаче Института. Истраживачи ДЕБ-а такође учествују и у раду највишег научног тела Института Научног већа (2 истраживача), Комисија Министарства науке, технолошког развоја и иновација (1 истраживач члан је Комисије за стицање научних звања Министарства науке, технолошког развоја и иновација), радних група министарстава (2 истраживача су били чланови Радне групе за спровођење Закона о запошљавању странаца Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, 1 истраживач био је члан Радне групе Министарства науке, технолошког развоја и иновација на припрему радионице "China-Serbia Workshop on Experience Exchange in Poverty Alleviation through Science and Technology") и других

тела по позиву. Такође, по позиву учествују у комисијама за израду докторских дисертација, чланови су уредништва домаћих и међународних часописа, те служе као рецензенти радова поднетих научним часописима и конференцијама.

9. Препознатљивост департмана

Препознатљивост ДЕБ-а истраживачи су настојали остваривати својим учешћем на међународним скуповима на којима су тражили партнере за могућу сарадњу на међународним пројектима. Треба нагласити да су неке од тих догађаја резултирале сарадњом на подношењу заједничких пројеката, од којих су неки и одобрени. На пројектима који нису одобрени, истраживачи ДЕБ-а су позивани да се прикључен наредним пројектним циклусима. Од нарочитог значаја су и активности које истраживачи предузимају да би представили свој рад широј јавности или представницима пословне заједнице. Тако вреди поменути наступе у телевизијским емисијама Јавног сервиса РТС, као што је "Студио знања", једног истраживача ДЕБ-а са промовисањем тема везаних за јавно здравље, штетност конзумирања дуванских производа и утицај опорезивања дуванских производа на потрошњу и илегалну трговину; а, такође и учешће једног истраживача ДЕБ-а у панелу „ESG у фокусу“, посвећеном улози финансијског сектора Србије у промовисању друштвене равноправности и одрживог развоја, који је под покровитељством Удружења банака окупио и представнике државних тела, али и многобројну заједницу донатора, представника предузећа, и невладиних организација. Истраживачи ДЕБ-а ће наставити да промовишу своје активности и у наредном периоду.

Департман за економију животне средине

1. Научни радови

Планом за 2024. годину предвиђено је 14, а реализовано 15 научних резултата у следећим категоријама: један рад у категорији М14, један рад у категорији М21а, два рада у категорији М21, три рада у категорији М22, два рада у категорији М23 (WOS), један рад у категорији М23 (SCOPUS), један рад у категорији М24, два резултата у категорији М34, један рад у категорији М51 и један резултат у категорији М123. Након анализе објављених радова, уочава се да је Департман премашио план са аспекта броја објављених резултата, уз одређене промене категорија у корист виших категорија у односу на предвиђене.

2. Реализовани пројекти Фонда за науку

Чланови Департмана за економију животне средине (ЕЖС) нису учествовали у реализацији пројеката Фонда за науку. Иако је Департман историјски учествовао као носилац у пријавама за пројекте Фонда, још увек није добио позитивно оцењен пројекат.

Департман планира у наредној (2025.) години да учествује на два отворена позива фонда, а то су Дијаспора 2024 и Идеје 2024. Како би се побољшала успешност у будућим пројектним позивима, предлаже се континуиран рад на текућим пријавама, креирање

нових предлога пројеката, узимање у обзир сугестија евалуатора, сарадња са колегама из пројектне канцеларије и константно повећање броја радова објављених у научним часописима који се индексирају на SCI/SSCI листи. Додатно, пружање обука у области писања пројеката може значајно допринети побољшању шанси Департмана за успешност у пријавама за пројекте Фонда за науку.

3. Реализовани пројекти примењених истраживања

Департман ЕЖС је учествовао у реализацији 4 пројекта примењених истраживања, али није био у функцији носиоца пројекта.

- Три члана Департмана су у тиму пројекта "Оснаживање особа са физичким инвалидитетом за рад на даљину кроз унапређење дигиталних маркетинг компетенција (ДИ-МАРК)" Европског социјалног фонда, који финансира Европска комисија. Овим пројектом руководи Департман за дигиталну економију.
- Два члана Департмана су у тиму пројекта "Студије претходне изводљивости/анализа кључних предлога пројеката туристичке инфраструктуре у Републици Србији" нарученог од стране Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. Овим пројектом руководи Департман за Макроекономију.
- Два члана Департмана су у тиму пројекта "Мапа пута за спровођење Зелене агенде ММСП у Републици Србији" нарученог од стране Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

У наредном периоду је предвиђено даље усмеравање на добијање пројеката сарадње са привредом и стратешке сарадње.

Департман је реализовао 3 међународна пројекта:

- Shift to Electric Car Production: National Strategies in Central and Eastern Europe – Вишеградски фонд
- COST Action 22124 ECO4ALL – EU Circular Economy Network for All: Consumer Protection through reducing, reusing, repairing – COST акција
- Empowering Sustainable Growth through Emerging Technologies in Serbia and North Macedonia – WB Mobility Scheme (EU Funded)

Департман ЕЖС је учествовао у реализацији 1 међународног пројекта, али није био у функцији носиоца пројекта. Три члана Департмана су у тиму пројекта "Оснаживање особа са физичким инвалидитетом за рад на даљину кроз унапређење дигиталних маркетинг компетенција (ДИ-МАРК)" Европског социјалног фонда, који финансира Европска комисија. Овим пројектом руководи Департман за дигиталну економију.

Департман ЕЖС наставиће да ради на пријавама, и нада се реализацији нових пројеката међународне сарадње.

4. Учешће у пријави међународних пројеката - за пројекте за које се очекује исход евалуације и пројекте који нису одобрени за финансирање
  - 1) Empowering Automotive Clusters: Enhancing SME Competitiveness in Hungary and Serbia – НИТРА билатерала, није одобрен
  - 2) Fostering Sustainability: A Comparative Study of the Economy-Environment-Energy Nexus in Serbia and Slovenia – НИТРА билатерала, у обради
  - 3) Climate-Neutral Urban Mobility Initiative in Serbia – EUKI, није одобрен
  - 4) Boosting Educational and Employment Pathways for Women in Low-Carbon Careers (BEEP) – ODI, није одобрен
  - 5) Electric Vehicle Charging Stations Bridging Energy, Mobility, and Society (EVENMoS) – HORIZON-CL5, није одобрен
  - 6) Powered Academic Research Assistant – HORIZON-WIDERA, није одобрен
  - 7) Strengthening Roma Waste Collectors: Transitioning to Formal Employment with Impact Hub Support (SCI4HUB) – HORIZON-WIDERA, није одобрен
  - 8) Establishing a Sustainable Entrepreneurship Office to Empower Green Pathways in Serbia – Bulgarian Development Aid, није одобрен
  - 9) Vouchers for Digital and Green Skills: Combating Long-Term Unemployment Through Social Innovation – ESF+, у обради

Чланови Департмана имали су велики број пријава у 2024. години. Иако већина није одобрена, свака пријава донела је ново искуство које се примењује на даље пројектне пријаве. Свакако се ради на прављењу стратегије и оптимизације ресурса Департмана ЕЖС, како би се смањио број пријава, а повећала пролазност.

5. Организација научних догађаја

Департман за ЕЖС није учествовао у организацији научних догађаја у 2024. години. Након интензивне 2023. године и организовања 15. Међународне конференције ИЕН, Департман за ЕЖС се припрема за организацију минимум два научна догађаја у 2025. години, а то је завршна конференција пројекта Вишеградског фонда: Shift to electric car production: national strategies in Central and Eastern Europe. Као и организација округлог стола на тему "Emerging technologies and their role in attaining sustainable development" (радни наслов), у оквиру сарадње на пројекту WB Mobility Scheme - A POLICY ANSWERS Pilot Programme.

6. Учешће у научним скуповима и мобилност истраживача

- 1) 6th International Conference Green Cities 2024 – Green Logistics for Greener Cities, Шћећин, Пољска
- 2) 4th Visegrad Conference, Будимпешта, Мађарска
- 3) State Policies on the Buildout of Electric Car Production in CEE Countries, Будимпешта, Мађарска
- 4) 10th Virtual International Conference on Science, Technology and Management in Energy – eNergetics 2024, Београд, Србија

- 5) Possibilities and Dangers of the EU's and Hungary's Battery Strategy, Будимпешта, Мађарска
- 6) 16th International Conference: Economies of the Balkan and Eastern European Countries - EBEC 2024, Вилнијус, Литванија
- 7) International May Conference on Strategic Management (IMCSM24), Бор, Србија
- 8) The 13th International Scientific Conference – Globalisation Challenges and the Social-Economic Environment of the EU, Ново Место, Словенија
- 9) Универзитет у Њујорку "Quant Bootcamp" Области: Напредна наука о подацима и Квантитативне финансије, Напредни ризик и портфолио менаџмент; предавач, Њујорк, САД

Чланови Департмана ЕЖС учествовали су на 8 међународних научних конференција и 1 предавању на радионици.

Чланови департмана наставиће да учествују на значајном броју конференција, уз већу географску дисперзију у наредним годинама.

7. Научна сарадња

Чланови Департмана за ЕЖС сарађивали су са колегама из Србије и других земаља, те су преко коауторстава у научним радовима и заједничких пројектних пријава успоставили значајну међународну сарадњу. Земље из којих су партнери обухватају Румунију, Мађарску, Северну Македонију, Литванију, Словенију, Немачку, Кину, Аустрију и друге. На домаћем нивоу, сарадња је остварена са институцијама као што су Београдска банкарска академија, Факултет организационих наука, Технички факултет у Бору (Универзитет у Београду), Институт за економику пољопривреде, Економски факултет у Београду, те Економски факултет у Суботици.

Препознајући значај сарадње са иностраним и домаћим колегама, Департман ЕЖС наставиће да активно ради на даљем ширењу своје мреже сарадника.

8. Остале научне активности

Чланови Департмана ЕЖС су имали велики број научних активности. Издвајају се:

- Учешће у раду Научног већа ИЕН-а.
- Чланство у Научном Друштву Економиста Србије (НДЕС)
- Чланство у Европском друштву економиста животне средине и ресурса
- Чланови Департмана учествовали су у раду Сектора за основна и Сектора за примењена истраживања.
- Рецензирање радова у великом броју научних часописа.
- Уредништво часописа Економска Анализа
- Члан Департмана ЕЖС је помоћник директора ИЕН-а за финансије.

Чланови Департмана су током 2024. године имали значајан број активности везано за учествовање у раду различитих тела ИЕН-а, као и других активности везаних за научно-истраживачки рад у целини. Планирано је одржавање овог тренда и у наредним годинама.

9. Препознатљивост департмана

Департман за економију животне средине се током 2024. године усмерио на јачање препознатљивости Департмана. Већи број публикација различитих категорија из уже научне области департмана континуирано доводи до веће препознатљивости Департмана у научној и стручној јавности. Континуирани рад на пројектним пријавама у средњем року би требало да донесе и прихватање, а потом и реализацију једне од пријава, које ће додатно ојачати, и у јавности додатно промовисати Департман. Такође, значајно обимније учешће на домаћим и иностраним научним и стручним конференцијама ће допринети већој препознатљивости департмана. Надаље, сарадња са домаћим и међународним академским институцијама, али и креирање нове базе са потенцијалним могућностима за сарадњу, требало би да побољша препознатљивост Департмана и његово етаблирање у области економије животне средине.

Департман за дигиталну економију

1. Научни радови

План рада Департмана за 2024. годину је успешно реализован, са 3 остварена резултата преко плана. Наиме, планом је превиђен 21, а реализована су 24 научна резултата у следећим категоријама: три рада у категорији М14, један рад у категорији М21а, један рад у категорији М22, три рада у категорији М23 (WOS), један рад у категорији М33, осам резултата у категорији М34, један рад у категорији М45, четири рада у категорији М51, један рад у категорији М53 и један резултат у категорији М70. Позитивна је чињеница да су сви планирани резултати у највишим категоријама остварени и премашени, што је у складу са стратешком оријентацијом Департмана за повећање изврности у истраживањима.

2. Реализовани пројекти Фонда за науку

Чланови Департмана су у последњем кварталу 2024. године и првом кварталу 2025. године ангажовани на припреми пројектне апликације под називом "Future-Ready Women Entrepreneurs: Boosting Digital Marketing Competencies and Work-Life Balance with AI" у оквиру пројектног позива Фонда за науку ИДЕЈЕ 2024, у конзорцијуму са Београдском Банкарском Академијом, Факултетом организационих наука и Институтом Михајло Пупин. Рок за слање пријаве пројекта је 28. фебруар 2025. године.

3. Реализовани пројекти примењених истраживања

- 1) Digital Marketing Capacity Building - Empowering Persons with Physical Disabilities for Remote Work - DI-MARC, ESF-2022-SOC-INNOV, European Commission, 01.10.2023.- 30.09.2025.

Пројекат DI-MARC у којем је Институт економских наука lead партнер у конзорцијуму од 10 институција из 3 земље (Србија, Хрватска и Црна Гора) је усмерен на развој методологије и механизма за мерење и подизање нивоа дигиталних маркетинг компетенција за рад на платформама за удаљени рад особа са инвалидитетом. Током 2024. године су све активности предвиђене планом реализације пројекта DI-MARC успешно реализоване. Сви планирани резултати пројекта су остварени и испоручени Европској Комисији. У октобру 2024. године је Европској Комисији предат периодични извештај за период 01.10.2023. - 30.09.2024. који је прихваћен и који је послужио као основа за трансфер друге рате финансирања у децембру 2024.

- 2) HumMing Bird - Enhanced migration measures from a multidimensional perspective; HORIZON2020, European Commission, 1.12.2019-31.05.2024.

Пројекат HumMing Bird, у чијој је реализацији ИЕН учествовао, има за циљ да побољша разумевање промена природе миграционих токова и покретача миграција, да анализира обрасце, мотивације и нове географске одреднице миграционих кретања. У делу пројекта који се односио на Србију, истраживање миграционих кретања спроведено је на терену, прикупљањем података путем интервјуа, о чему је састављен Извештај. Члан Департмана Милена Лазих је на завршној конференцији у Лувену презентovala основне налазе истраживања спроведеног у Србији. Пројекат је успешно реализован на свим нивоима.

- 3) Toolkit for Developing a Web Platform to Enhance Financial Literacy in Serbia - FLIES, SEED Research Grant, SAIGE - Светска банка, 21.12.2024-21.03.2025.

Пројекат FLIES има за циљ да употпуни базу знања о финансијској писмености у Србији како би се креирале смернице које ће служити као основа за развој веб платформе усмерене на унапређење финансијске писмености у Србији. Пројекат обухвата испитивање нивоа финансијске писмености у Србији, спровођење анализе потреба потенцијалних корисника ради идентификације специфичних захтева циљних група, сарадњу са кључним актерима у Србији и стицање увида у искуство хрватских стручњака и примере добре праксе. На пројекту је ангажовано три члана Департмана. Пројекат је у току реализације.

4. Учесће у пријави међународних пројеката - за пројекте за које се очекује исход евалуације и пројекте који нису одобрени за финансирање

- 1) Innovative Approach to Competence Building using Cross-Sectoral Collaboration and Cross-Country Evidence - Digital Startup Serious Game with Integrated AI Support, Small Facility Call, Interreg Danube, пројекат није одобрен за финансирање.

Због недостатка знања и информација о оптималном броју приоритетних области које би пројекат требало да адресира, пројекат није прошао прву фазу евалуације уз образложење да је број адресираних области превелик.

5. Организација научних догађаја

Департман у 2024. години није организовао научне догађаје.

6. Учешће у научним скуповима и мобилност истраживача

- Студијско путовање у оквиру процеса трансформације (трећи позив) - посета Otto-Friedrich Универзитету у Бамбергу, Немачка. Члан Департмана: Милена Лазић.
- Студијско путовање у оквиру процеса трансформације (трећи позив) - посета компанији Simbound, Клуж Напоока, Румунија. Члан Департмана: Владимир Симовић.
- Учешће на летњој школи International Summer School Course in Econometrics (Економски институт у Скопљу, Универзитет Св. Кирил и Методиј), Охрид (Северна Македонија) у периоду 06.08.2024 - 14.08.2024. Чланови Департмана: Марија Антонијевић и Милена Лазић.
- Учешће на међународној научној конференцији Global economic trends – challenges and opportunities (Београдска Банкарска Академија, Универзитет Унион): Чланови Департмана: Марија Антонијевић, Ивана Домазет, Милена Лазић, Владимир Симовић, Јелена Крстић.

7. Научна сарадња

- Сарадња са Australian University, Kuwait, Central Queensland University, Australia, Arab Open University, Oman и Topkapi University, Turkey на заједничким истраживањима.
- Ширење и јачање сарадње са партнерима у оквиру пројекта Di-MARC

Чланови Департмана раде на интензивирању сарадње са Australian University, Kuwait кроз публикације у часописима и учешћа на конференцијама, а намера је да се са том праксом настави и у будуће. Осим Australian University, Kuwait, циљ је да се у наредном периоду настави успостављена сарадња и са другим институцијама назначеним у претходном сегменту.

Посебан аспект научне сарадње представљају партнери на пројекту DI-MARC са којима је у плану подношење нове пројектне апликације у будућности.

8. Остале научне активности

- Уредништво научног часописа листираног у Scopus бази.

- Заменик председника Матичног научног одбора за право, економију и политичке науке.
- Ментор на докторату (ББА).
- Ментор на мастер радовима (на ББА).
- Чланство у комисији за докторат (ББА).
- Чланство у комисијама за одбрану мастер радова (ББА).
- Настава на докторским студијама (ББА).
- Настава на мастер студијама (ББА и Економски факултет у Крагујевцу).
- Рецензије радова за часописе и конференције.
- Учешће представника Департмана у тиму за трансформацију Института економских наука у оквиру пројекта SAGE.
- Чланство у Управном одбору Института економских наука.

Осим основне научне активности из домена уске експертизе Департмана, чланови Департмана за Дигиталну економију су ангажовани на разноврсним активностима које осликавају компетенције чланова Департмана да пруже висококвалитетене услуге у ширем контексту научног рада.

9. Препознатљивост департмана

Научни резултати остварени у 2024. и они планирани за 2025. годину у оквиру пројекта DI-MARC значајно утичу на видљивост и промовишу департман за Дигиталну економију ИЕН. Наиме, током 2024. године организован је велики број пројектних догађаја (радионица, састанака са стејкхолдерима, конференција удружења особа са инвалидитетом и едукација посебно креираних за ОСИ), кроз које је брендирање департмана и ИЕН-а било врло значајно и кроз које је раширена мрежа контаката који могу послужити за пројектне апликације департмана у наредном периоду.

Департман за економију иновација

1. Научни радови

Планом Департмана за 2024. годину предвиђено је 23, а остварена су 24 научна резултата од чега су два у категорији M14, два у категорији M21a, један у категорији M22, четири у категорији M23 (WOS), три у категорији M23 (SCOPUS), један у категорији M24, један у категорији M31 и један у категорији M42. Уочено је значајно повећање броја радова који су објављени у часописима у WOS и SCOPUS базама, што потврђује унапређење квалитета истраживања чланова Департмана.

2. Реализовани пројекти Фонда за науку

Чланови Департмана за економију иновација у току 2024. године нису били укључени у реализацију текућих пројеката Фонда за науку. Отварањем позива ИДЕЈЕ 2024 у октобру 2024. године, Департман је започео припрему 3 пријаве пројекта у оквиру овог позива. Од тога, на две пријаве пројекта ИЕН ће бити носилац пројекта, док је у једној

пријави партнер на пројекту. Поред тога, у оквиру позива ДИЈАСПОРА, чланица Департамана за економију иновација (Дијана Штрбац) је учествовала у пријави као члан тима. Пријава није прошла финансирање.

3. Реализовани пројекти примењених истраживања

У току 2024. године, истраживачи Департамана су учествовали у реализацији следећих пројеката:

- Три истраживача су учествовала у изради 10 анализа тржишта за иновативне пројекте Института за мултидисциплинарна истраживања, Института за медицинска истраживања и Научног института за прехранбене технологије у Новом Саду.
- Један истраживач је координатор испред Института за колаборативни PoC пројекат "Be an archaeologist! - Scientific knowledge transfer for the archaeological sector capacity building by developing unique tourist experience" који се реализује у сарадњи са Археолошким институтом, а финансира у оквиру SAIGE пројекта.
- Један истраживач је у сарадњи са Департаманом за економију животне средине учествовао у реализацији међународног пројекта "Shift to electric car production: national strategies in central and eastern Europe" финансираног од стране Вишеград фонда, са периодом реализације 2023-2025.
- Један истраживач је учествовао у реализацији пројекта „Мапа пута за спровођење Зелене агенде ММСП у Републици Србији“, чији је наручилац ГИЗ, а период реализације 2024-2025.

У 2024. години одобрен је пројекат „Иновациони пулс – Оцена и праћење перформанси стартапа и иновационог екосистема Републике Србије“ финансиран од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација. Почетак реализације пројекта је 01.01.2025. године, а тим чини пет истраживача Департамана.

4. Учешће у пријави међународних пројеката - за пројекте за које се очекује исход евалуације и пројекте који нису одобрени за финансирање

У току 2024. године, Департаман је учествовао у две пријаве међународних пројеката.

- Чланица Департамана (Исидора Бераха) је писала пројектну пријаву у својству руководиоца пројекта у оквиру међународног позива за пројекте од стране организације CoARA I. ИЕН је био у улози координатора пројекта.
Назив пројекта: Advancing Research Assessment in Serbia: A Pilot Project for the Institute of Economic Sciences - ARISE
Пројектни позив: The Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA)
Финансијер: The Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA), финансирање средствима Европске комисије
Пројекат није одобрен за финансирање.

- Чланица Департмана (Марија Мосуровић) учествовала је у пријави пројекта у оквиру међународног позива EUKI. ИЕН је био у улози партнера:
Назив пројекта: Artificial Intelligence as a lever for Circular Economy approach of Health Resorts
Пројектни позив: EUKI
Финансијер: The German Federal Ministry for Economic Affairs and Climate Action (BMWK)
Пројекат није одобрен за финансирање.

Такође, један истраживач Департмана је у сарадњи са Департманом за економију животне средине учествовао у следећим пријавама међународних пројеката:

- Empowering Automotive Clusters: Enhancing SME Competitiveness in Hungary and Serbia – НИТРА Програм билатералне сарадње Србија - Мађарска, није одобрен
- Electric Vehicle Charging Stations Bridging Energy, Mobility, and Society (EVENMoS) – HORIZON-CL5, није одобрен
- Vouchers for Digital and Green Skills: Combating Long-Term Unemployment Through Social Innovation – ESF+, у евалуацији.

5. Организација научних догађаја

Департман није институционално учествовао у организацији научних догађаја у току 2024. године. Поједини чланови Департмана су учествовали у организационим и програмским одборима научних конференција.

- Дијана Штрбац је била члан научног одбора међународне конференције REvaluation (RTI policy evaluation) која је одржана од 4. до 6. децембра 2024. године у Бечу. Организатори конференције су Austrian Platform for Research and Technology Policy Evaluation (fteval), Fraunhofer Institut für System und Innovationsforschung, Institut Francilien Recherche Innovation Société (IFRIS), Joanneum Research, POLICIES и PROFEEDBACK COST акција.
- Исидора Бераха је учествовала у организацији два форума посвећена унапређењу вредновања научноистраживачких институција у Србији која су одржана у марту и септембру у сарадњи са Министарством науке, технолошког развоја и иновација.

6. Учешће у научним скуповима и мобилност истраживача

Истраживачи у оквиру Департмана су учествовали на домаћим и међународним научним скуповима. Неки од научних скупова на којима су током 2024. године учествовали чланови департмана и излагали научне радове су:

- 1) 6th PROFEEDBACK Conference - Business Development, SMEs, Entrepreneurship, Competitiveness (Атина, 19-20. септембар 2024.)
- 2) XXIX International Scientific Conference Strategic Management and Decision Support Systems in Strategic Management SM 2024 (Суботица 17-18. Мај 2024.),

- 3) Годишња конференција Института економских наука - Applied Economic Conference (Београд, 19-20. септембар 2024.)
- 4) The 9th Business & Entrepreneurial Economics – BEE 2024, RSA Central and Eastern Europe (CEE) Conference (Дубровник 11-13. септембар 2024),
- 5) Међународни научни скуп ИЕП 2024 - "Одржива пољопривреда и рурални развој V. (Београд, 12-13. децембар 2024.)
- 6) FIW Round Table: Focus Central, Eastern and South Eastern Europe: Potential for the digital economy in the danube region (26. јануар 2024.)

7. Научна сарадња

Научна сарадња је у току 2024. године иницирана од стране појединачних истраживача, није било формалних облика сарадње од стране Департмана. Истраживачи су наставили да остварују научну сарадњу у оквиру COST акције – PROFEEDBACK, у оквиру које је организовано низ конференција и обука. Поред тога, иницирана је сарадња са Институтом за туризам из Загреба у области иновација у туризму. Иницирано је и неколико заједничких научних радова са истраживачима из других института и факултета у Београду као и заједнички рад на будућим пријавама пројеката. У склопу реализације анализа тржишта, сарадња је успостављена са Институтом за мултидисциплинарна истраживања, Институтом за медицинска истраживања и Научним институтом за прехранбене технологије у Новом Саду, као и са Археолошким институтом у склопу реализације колаборативног пројекта доказа концепта.

8. Остале научне активности

Чланови департмана учествовали су у реализацији следећих научних активности:

- Рецензије радова за часописе: Economic Analysis, Women's Entrepreneurship and Education, Applied Economics incorporating Applied Financial Economics, Economics of Agriculture, WBJAERD.
- Учешће чланова Департмана у раду Управног одбора, Колегијума и Научног већа ИЕН.
- Руковођење Сектором за основна истраживања.
- Учешће чланова Департмана у раду Сектора за основна истраживања, Сектора за примењена истраживања.
- Учешће чланова Департмана у раду Тима за трансформацију Института економских наука у оквиру SAIGE пројекта.
- Учешће члана Департмана у Заједници института Србије у својству члана Председништва за друштвене и хуманистичке науке.
- Учешће у реализацији активности програма Ментор у кући.
- Ангажовање у извођењу наставе на основним и мастер студијама - Факултет за банкарство, осигурање и финансије - Београдска банкарска академија, Факултет за културу и туризам, Универзитет Доња Горица (UDG), Факултет за пројектни и иновациони менаџмент.
- Чланство у Научном друштву економиста Србије.

Инициране су и заједничке пријаве пројеката са другим институцијама чији резултати се очекују током 2025. године.

9. Препознатљивост департмана

Од друге половине 2024. године, Департман за економију иновација је започео неколико активности које имају за циљ позиционирање Департмана као водећег у области управљања иновацијама и иновационе политике на националном нивоу. Ове активности подразумевају интензивирање аплицирања за националне и међународне пројекте, стварање мреже партнерских институција као и ближе сарадње са доносиоцима одлука. Крајњи циљ је да у наредних 2 до 3 године Депарман буде препознатљив на националном нивоу као поуздан партнер у овој области али и као важан партнер доносиоцима одлука у процесу креирања политика заснованим на доказима. Конкретнији резултати ових активности ће бити видљиви до краја 2026. године.

Департман за економску историју и теорију (ДЕИТ)

1. Научни радови

Департман је у 2024. години планирао 15, а реализовао 16 научних резултата од чега су четири резултата у часописима индексираним у WOS бази (један M21a, један M22 и два M23) и два резултата у категорији M24. Такође, објављен је и један резултат у категорији M13, један у категорији M33, један у категорији M34, два у категорији M42, три у категорији M44 и два у категорији M51. Анализа резултата показује да је Департман објавио више радова него што је предвиђено Планом, као и да су остварене извесне промене у категоријама резултата у корист виших категорија у односу на планиране.

2. Реализовани пројекти Фонда за науку

EPICA - Empowering Participation in Culture and Architecture - пројекат је финансиран од стране Фонда за науку. EPICA жели да оснажи концепт партиципације, како у теорији, тако и у пракси с идејом да се учини посвећен корак ка развоју демократског и одрживог друштва и унапређењу квалитета живота. Факултет драмских уметности је носилац пројекта, а партнерски учествују Факултет ликовних уметности у Београду, Факултет за спорт и психологију, Архитектонски факултет у Београду и Институт економских наука у Београду (<https://epica.rs/>). Милица Кочовић Де Санто је координатор тима испред ИЕН, члан пројектног тима и руководиоца потпројектних задатака.

Пријаве пројеката према позиву Фонда за науку

Пројекат Дијаспора 2023: System Dynamics for Advancing Post-growth resilience and sufficiency in abundance (SAPPHIRE)

Статус: није одобрен за финансирање

Пројекат SAPPHIRE био је пионирски покушај ДЕИТ да ангажује све чланове департмана, као и колегинице и колеге из других департмана ИЕН. Рецензије су показале јако велику амплитуду у нумеричким оценама, док је наративни део коментара био прилично уједначен. Иако је оваква ситуација изазвала велико незадовољство радом Фонда за науку РС и системом рецензија, коментари су искоришћени да се постојећа пријава унапреди и припреми за позив Дијаспора 2024, што је и учињено почетком 2025. године.

3. Реализовани пројекти примењених истраживања

Током 2024. године нису се указале прилике за успостављање одговарајуће сарадње са привредом, док су истраживачи учествовали у реализацији следећих међународних пројеката:

- Decolonizing Degrowth – beyond the Eurocentric Western nature of conceptualizations and movements (2022 - 2024), University of Łódź, Poland, Милица Кочовић Де Санто као члан тима.
- COST Action: Decolonizing Development (19129), Decolonizing research, Decolonizing teaching, Decolonizing practise, МС за Србију и члан три радна пакета (Милица Кочовић Де Санто).
- “HORIZON-CL2-2022-TRANSFORMATIONS-01 (A sustainable future for Europe)” Topic: HORIZON-CL2-2022-TRANSFORMATIONS-01-01, Proposal number: 101094211, Proposal acronym: ToBe (Towards a sustainable wellbeing economy: integrated policies and transformative indicators) – Александар Матковић.
- "China, Law and Development", Horizon 2020 пројекат, (Grant agreement No 803763) – Александар Матковић.
- CA18215 - China In Europe Research Network (CHERN) – Александар Матковић.
- Pre-feasibility Study for the Justification of the Key Tourism Infrastructure (GIZ) – члан тима, Емилија Цветковић.

У погледу учешћа истраживача Департмана у међународним пројектима, оцена је да је ситуација више него задовољавајућа. У наредном периоду циљ је укључење на мање пројекте у којима ИЕН може да буде носиолац. Учешћа у својству сарадника на великим пројектима није искључено али се у овом тренутку не може предвидети.

4. Учешће у пријави међународних пројеката - за пројекте за које се очекује исход евалуације и пројекте који нису одобрени за финансирање

- Програм билатералне сарадње (Србија-Словенија, 2025-2027) – Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије и еквивалент Републике Словеније – Марко Миљковић, Емилија Цветковић, Александар Матковић
- Fulbright Exchange Program – Емилија Цветковић
- Marie Skłodowska-Curie Actions, Postdoctoral Fellowship – Александар Матковић
- Није било превише пријава (осим индивидуалних), будући да већ постоје ангажмани који не остављају превише простора за нове пријаве. Ово је област у којој

је неопходно подизање нивоу активности, на чему ће се радити у наредном периоду.

5. Организација научних догађаја

IEN SEED RESEARCH GRANT – Емилија Цветковић, Бина Ивановић, Марко Миљковић (ментор) – завршна радионица пројекта са међународним учесницима.

6. Учешће у научним скуповима и мобилност истраживача

Истраживачи у оквиру Департмана су учествовали на домаћим и међународним научним скуповима. Неки од научних скупова на којима су током 2024. године учествовали чланови департмана и излагали научне радове су:

- 1) 28th Annual World Convention of the Association for the Study of Nationalities (ASN 2024), May 16-18, Columbia University, New York (Марко Миљковић)
- 2) Festival povijesti Kliofest 2024, предавање по позиву (06-08.05.2024, Загреб, Марко Миљковић)
- 3) Centar za kulturološka i povijesna istraživanja socijalizma, предавање по позиву (12.06.2024, Пула, Марко Миљковић)
- 4) Heidelberg Center for American Studies (HCA), Spring Academy 2024: American Studies: Culture, Economics, Geography, History, Literature, Politics & Religion, 18.3.2024 - 22.3.2024 (Емилија Цветковић)
- 5) 5th GSOSES Conference: Change from Below: Mobility, Transformation, and Exchange across Europe, „Beyond Borders: Role of the Center for Yugoslav-American Studies in Shaping Narratives on the Yugoslav Model“, 23.05.2024-25.05.2024, презентација на међународној конференцији (Емилија Цветковић)
- 6) Green Academy (20. avgust 2024) у Комижи на Вису, престављање резултата "Tobe" Horizon2022 пројекта – Александар Матковић
- 7) "Balkans at the Crossroads: Lithium Mining, Human Rights, and the Fight for Environmental Justice", Европски парламент 16. 10. 2024. Панел, предавање по позиву – Александар Матковић
- 8) "Lithium mining in Serbia, Argentina and Chile", Hajnrh Bel Stiftung, 08. 10. 2024, предавање на панелу по позиву – Александар Матковић
- 9) "U raljama ekstraktivizma - Ćija je naša zemlja?", 6. decembar 2024, Центар за политике еманципације, Министарство простора, предавање на панелу по позиву – Александар Матковић
- 10) East European Center for Research in Economics and Business (ECREB) at West University of Timisoara, истраживачки боравак – Владимир Андрић, Септембар 2024.
- 11) General Assembly meeting of International Degrowth network, 15-26.06.2024 (Милица Кочовић Де Санто)
- 12) The XXII International Symposium is on "TRANSFORMATION OF THE INSURANCE MARKET - ANSWERS TO NEW CHALLENGES", 07-09.06.2024. излагање рада на конференцији, Милица Кочовић Де Санто

Иако нису приказана сва учешћа, показује се веома висок ниво мобилности истраживача од више од два догађаја по истраживачу. Листа институција са којима су остварени контакти много је шира.

7. Научна сарадња

- 1) Leibniz Institute for East and Southeast European Studies (IOS). Научна сарадња успостављена потписивањем одговарајућег Меморандума са ИЕН, Регенсбург, Немачка (Емилија Цветковић)
- 2) Woodrow Wilson Center for Scholars, Вашингтон, САД (Марко Миљковић)
- 3) Универзитет у Оксфорду, Велика Британија (Александар Матковић)
- 4) Институт за политичку екологију у Загребу, Хрватска (Александар Матковић)
- 5) Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije (ZRS Koper), Копер, Словенија (Марко Миљковић)
- 6) Универзитет Јурај Добрила у Пули, Центар за културолошка и повијесна истраживања (ЦКПИС), Пула, Хрватска, (Емилија Цветковић, Марко Миљковић)
- 7) Универзитет у Љубљани, одељење за историју, Љубљана, Словенија (Марко Миљковић)
- 8) Association for the Study of Nationalities (ASN), Марко Миљковић
- 9) Филозофски факултет у Загребу, одељење за историју, Загреб, Хрватска (Марко Миљковић)
- 10) Faculty of Economics and Business Administration from West University of Timisoara Темишвар, Румунија, (Владимир Андрић)

8. Остале научне активности

- 1) Марко Миљковић је био ERC Fellowship External Reviewer
- 2) Марко Миљковић учествује у програму Трансформације ИЕН, као члан Тима за трансформацију, члан Радне групе за израду и ажурирање ФУК-а за 2024. годину
- 3) Владимир Андрић, члан Editorial Board-а Serbian Journal of Management
- 4) Zbornik FDU, "Kreativne i kulturne industrije (sektori) Srbije: ekonomski uticaj i implikacije", рецензија Милице Кочовић Де Санто
- 5) Frontiers, рецензија Милице Кочовић Де Санто "Universal Basic Income on Blockchain: the case of Circles UBI"
- 6) Разне друге активности (предавања по позиву, менторство у кући и слично) – готово сви чланови департмана

9. Препознатљивост департмана

Када је реч о појављивању у медијима, најинтензивније активности имао је Александар Матковић који је веома активан у овој области. Треба поменути и активности Марка Миљковића, са великим бројем интервјуа и учествовањем у разним телевизијским емисијама на друштвеним мрежама и разним интернет порталима. У медијима се са својим чланцима и интервјуима појављивала и колегиница Милица Кочовић Де Санто.

4.3. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПРОЈЕКТЕ И ТРАНСФЕР ЗНАЊА

Канцеларија за пројекте и трансфер знања (ПКТО) формално је успостављена у јуну месецу 2024. године. Канцеларија је ресурс Института економских наука (ИЕН) за унапређење пројектних истраживачких капацитета, развој пројектне културе и генерисање иновација у академској заједници.

Мисија ПКТО је пружање свеобухватне подршке истраживачима у свим фазама пројектних активности – од идентификације прилика за финансирање и развој пројектних идеја до њихове успешне имплементације. Улагањем у знање, ресурсе и интердисциплинарну сарадњу, ПКТО активно доприноси унапређењу истраживања и јачању веза са научним институцијама, приватним сектором и цивилним друштвом.

ПКТО ће континуирано радити на развоју истраживачких капацитета кроз едукацију, менторство и приступ умрежавању са потенцијалним партнерима, омогућавајући истраживачима да ефикасно развијају и позиционирају своје пројекте. Кроз успостављање домаћих и међународних партнерстава, активно учешће у мрежама и пројектима те јачање институционалне сарадње, ПКТО доприноси повећању видљивости и утицаја ИЕН-а.

Оснаживање истраживачког екосистема укључује и оптимизацију административних процеса како би се истраживачима омогућила ефикасна пријава и имплементација пројеката уз смањење бирократије.

Основни задаци ПКТО у складу са постављеним циљевима су:

- Организација рада пројектне канцеларије

Дефинисање интерних процедура и алата за ефикасно управљање пројектима и обезбеђивање административне и техничке подршке истраживачима. Тиме се осигурава усклађеност са стандардима донатора и интерна координација унутар ИЕН-а.

- Пружање подршке у припреми пројеката

Идентификација релевантних извора финансирања, разрада пројектних идеја у сарадњи са истраживачима, израда буџета и документације, као и организација едукативних активности за унапређење вештина припреме пројектних пријава.

- Пружање подршке у имплементацији пројеката

Административна и логистичка подршка истраживачима током реализације пројеката, укључујући финансијско управљање, праћење напретка и израду извештаја за донаторе.

- Успостављање сарадње са домаћим и међународним организацијама

Развој дугорочних партнерстава са академским, истраживачким и индустријским институцијама, као и активно учешће у међународним мрежама ради јачања препознатљивости ИЕН-а.

- Развој система праћења и интерног извештавања

Креирање алата за праћење реализације пројеката, евалуацију резултата и стратешко планирање, што укључује развој база података и извештајних механизма за унапређење ефикасности рада.

Тим ПКТО је у сарадњи са менаџментом развио циљеве и задатке ПКТО, као и активности којима ће се задаци реализовати. У процесу успостављања и планирања узете су у обзир сугестије екстерних експерата добијене кроз SAIGE програм трансформације.

ПКТО тим чини шест чланова са специјализованим улогама, чиме се осигурава ефикасна подршка истраживачима у свим аспектима пројектних активности. Пројектне активности су организоване у три главна сегмента: друштвени, истраживачки и иновациони пројекти, омогућавајући интердисциплинарну сарадњу и размену знања.

Чланови тима

Чланови тима ПКТО су:

- Др Биљана Видука – Руководилац ПКТО и задужена за друштвене пројекте - Координира рад тима и пружа стручну подршку у припреми друштвено оријентисаних пројеката.
- Др Оливера Јовановић – задужена за сегмент иновациони пројекти - трансфер знања - Фокусира се на оснаживање веза између науке и праксе кроз пројекте трансфера знања.
- МА Бобан Недељковић – задужен са сегмент истраживачки пројекти - Задужен за истраживачке пројекте и унапређење сарадње унутар академске заједнице.
- Др Јелена Крстић – задужена са сегмент сарадње са привредом као део друштвених пројеката - Успоставља везе са индустријским сектором и доприноси развоју апликативних истраживања.
- Др Ђина Ивановић – оперативни асистент - Осигурава логистичку подршку и административну ефикасност тима.
- Гордана Мандић – пројектне финансије - Задужена за праћење пројектних буџета и подршку при правдању финансијског дела пројекта.

Тим додатно подржава Радна група за праћење ХОРИЗОН програма, која пружа стручне савете и помоћ у развоју европских пројеката.

Пројектне активности

Током 2024. године, истраживачи ИЕН-а остварили су значајне резултате у области пројектних активности уз велику подршку менаџмента и асистенцију ПКТО:

- Припремљена 33 пројектна предлога за конкурисање код 18 донатора, укључујући домаће и међународне изворе финансирања.
- ИЕН као носилац: 22 пројектне пријаве.
- Одобрено: 11 пројеката (резултати за неке пријаве још увек нису доступни).
- Број пројектних партнера: преко 100, што укључује сарадњу са академским институцијама, организацијама цивилног друштва и привредним сектором.

Дистрибуција пројектних пријава по секторима:

- Сектор за основна истраживања - 8 пројектних предлога (из 3 Департмана).
- Сектор за примењена истраживања - 25 пројектних пријава (из 6 Департмана).

Дистрибуција пројектних пријава по Департманима:

- Департман за дигиталну економију – 3 пријаве.
- Департман за економију благостања – 10 пријава.
- Департман за економију иновација – 4 пријаве.
- Департман за економију животне средине – 5 пријава.
- Департман за економску историју – 6 пријава.
- Департман за макроекономију – 5 пријава.

Као главни *истраживачи/координатори* пројектних пријава појављују се 24 различита истраживача.

Током 2024. године ИЕН је уговорио услуге *истраживања тржишта* за 18 пројеката које реализују друге истраживачке институције. У реализацији уговорених активности учествовало је 8 истраживача.

У поређењу са 2023. годином, ПКТО бележи раст у броју припремљених пројектних пријава, диверзификацију извора финансирања и повећање броја истраживача укључених у пројекте.

Подршка истраживачима

Током 2024. године, подршка истраживачима у процесу припреме пројектних пријава реализована је кроз два кључна сегмента – у првој половини године активности су координисане од стране особе задужене за пројектне активности, док је у другој половини године ове задатке преузела Канцеларија за пројекте и трансфер знања (ПКТО).

У оквиру овог процеса, истраживачима је пружена свеобухватна подршка која је обухватила:

- Информисање о отвореним позивима и тумачење захтева донатора.
- Саветовање о пројектним идејама и подршка при организацији састанака са партнерима.
- Преглед пројектних апликација и пружање савета за побољшање.
- Повезивање истраживача са релевантним партнерима на националном и међународном нивоу.
- Подршка у комуникацији са донаторима, укључујући припрему документације и одговоре на захтеве.

- Техничка помоћ при уговарању и имплементацији пројеката, са посебним фокусом на административне процедуре и финансијско правдање.

Као део континуираног унапређења административне подршке истраживачима, ПКТО води евиденцију о свим пројектима у припреми и предатим пријавама. Настављено је евидентирање у бази података која укључује све пријаве у којима је ИЕН носилац, као и оне у којима ИЕН учествује као партнер.

Ради ефикаснијег праћења информација и бољег информисања истраживача, развијени су следећи алати:

- Календар позива за преглед отворених могућности финансирања.
- Образац за представљање идеја који олакшава развој пројектних концепата и омогућава праћење процеса.
- *Newsletter* са редовним ажурирањима о новим приликама и релевантним догађајима.
- Архива предатих пројеката, која омогућава анализу и праћење претходно поднетих апликација.

У периоду новембар–децембар 2024. године, ПКТО је организовао три специјализоване обуке за истраживаче, као и низ састанака са руководиоцима департмана и истраживачима како би се идентификовали специфични изазови у вези са пројектним пријавама.

Канцеларија за пројекте и трансфер знања (ПКТО) активно је учествовала у припреми и реализацији Horizons of Innovation - EU Research Collaboration Forum, одржаног 5. децембра 2024. године на Агробиотехничком факултету у Осијеку.

Форум је окупио 170 учесника из 23 земље, чиме је обезбеђена широка међународна размена знања и искустава. Током догађаја, учесници су имали прилику да учествују у различитим програмским активностима.

4.4. КАБИНЕТ ДИРЕКТОРА

Кабинет директора чини 7 запослених у ИЕН као и 4 ангажоване особе на основу уговора о допунском раду, односно уговора о делу, и то за потребе спровођења активности Интерне ревизије, управљања људским ресурсима, односе са јавношћу као и за чишћење просторија. Кабинет директора чине секретаријат, рачуноводство, портир, инфо и интернет центар, као и библиотека. Инфо и интернет центар ради уз подршку фирме Авана са којом Институт има потписан годишњи уговор. За потребе помоћи у раду рачуноводства од 2022. године део послова књиговодства је пренет на агенцију Лист. Континуирану помоћ раду Института редовно нуди и адвокатска канцеларија Стефановић.

Током 2024. је спроведена делимична адаптација кухиње, као и уградња новог прозора у канцеларији 310. Планирана адаптације канцеларије 203 је одложена за 2025. годину.

Обезбеђен је и проширени систематски преглед за све запослене преко дома здравља Визим.

5. УЧЕШЋЕ У РАДУ ДРУГИХ ПРАВНИХ ЛИЦА

Институт економских наука учествује као један од оснивача у друга два правна лица и то у Београдској банкарској академији и Регионалној агенцији за развој и европске интеграције. У исто време Институт је један од оснивача Заједнице института Србије (ЗИС), иако у њој не остварује оснивачка права пошто је Заједница оформљена као удружење грађана.

У току 2024. године није било значајне промене интензитета сарадње између ИЕН и ББА. Спроведене су следеће активности током 2024. године:

- Током године је смањен број предавача Института ангажованих на ББА.
- Један истраживач Института је ангажован у докторским комисијама, а један истраживач је ангажован и као Ментор за докторанта запослену на Институту.
- Институт није добио нити један извештај о одржаним седницама Савета ББА, због чега нису именовани представници за нови сазив.
- ББА није вршила расподелу добити током 2024. године

На седницама Управног одбора је размотрена потреба наставка учешћа ИЕН као оснивача у ББА. Закључено је да није потребна сагласност Матичног министарства као оснивача за промену статуса имајући у виду да није тражена сагласност приликом оснивања.

Крајем 2023. године је започет рад на заједничком пројекту у склопу ЕУ програма ЕСФ+ са РАРЕИ на основу пријаве из 2022. године. Од 2018. године 50% остварене добити се дели оснивачима у складу са учешћем у власништву.

Институт економских наука је један од оснивача ЗИС-а. Заједница је Законом препозната као значајан партнер у научном сектору у Србији. Седиште заједнице је враћено 2015. године у зграду у Змај Јовиној 12, у којој је и почела са својим радом. Од повратка ЗИС у зграду повећан је број чланова заједнице за 16, те је остало само неколико Института који нису чланови. На овај начин је обезбеђена далеко већа видљивост ИЕН и свету науке у Србији. Представник ИЕН у председништву ЗИС од јуна 2024. године је Исидора Бераха, а заменик др Јован Зубовић. На предлог ЗИС др Јован Зубовић је именован за члана Комисије за стицање научних звања матичног Министарства.

6. ЗАПОСЛЕНИ У ИНСТИТУТУ

Основне интерне ресурсе ИЕН чине запослени.

У сталном радном односу у децембру 2024. године у Институту је запослено 49 лица, од тога:

- Научни саветник	5
- Виши научни сарадник	12
- Научни сарадник	18
- Истраживач сарадник	6
- Истраживач приправник	1
- Технички сарадници и администрација	7

Докторску дисертацију одбранила је:

- Др Ђина Ивановић, 29.10.2024.

Следећи истраживачи су напредовали у звањима:

- Др Милица Кочовић Де Санто, виши научни сарадник, 29.02.2024.
- Др Александра Брадић-Мартинковић, научни саветник, 20.05.2024.
- Др Михајло Ђукић, виши научни сарадник, 20.05.2024.
- Др Милена Којић, виши научни сарадник, 20.05.2024.
- Др Косовка Огњеновић, виши научни сарадник, 20.05.2024.
- Др Марија Мосуровић-Ружичић, виши научни сарадник, 20.05.2024.
- Др Јелена Бановић, научни сарадник, 20.05.2024.
- Др Биљана Видука, научни сарадник, 21.06.2024.

Следећи истраживачи су засновали радни однос:

- Ма Јелена Вујадиновић, истраживач приправник, 01.04.2024.
- Др Јелена Крстић, виши научни сарадник, 01.06.2024.

У Кабинету директора, за обављање административних, стручних и техничких послова засновали су радни однос:

- Гордана Мандић, 01.06.2024.

Крајем децембра 2024. године организована је представа у згради ИЕН поводом дочека Нове 2025. године, а родитељи добили средства за пакетиће за сву децу до 15 година старости, што је финансирано из средстава за режијске трошкове Института. Организован је и *Secret Santa* за све заинтересоване запослене Института, као и вечерње дружење у простору *Black George*.

7. АКТИВНОСТИ НА ИЕН

Процес трансформације у Институту економских наука, који се реализује кроз пројекат Светске Банке *Serbia Accelerating Innovation and Growth Entrepreneurship Project (SAIGE)*, уз подршку Министарства науке, технолошког развоја и иновација, ресурсе ИЕН усмерио је ка реализацији и достизању циљаних вредности показатеља трансформације дефинисаних у складу са Стратегијом '25. У 2024. години ИЕН је планирао реализацију 13 циљева из Плана трансформације. У потпуности је реализовано 9 циљева, 3 циља су наставила да се реализују у 2025. години, док се од реализације 1 циља одустало. Током 2024. је усвојена ИЕН Књига стандарда и визуелног идентитета, сачињен је план унапређења институционалног утицаја кроз стратешко ангажовање медија са стратегијом промоције истраживања и интегрисан је у медијску стратегију ИЕН, спроведена је екстерна евалуација и реорганизација часописа *Economic Analysis*, имплементирани су мере одрживости Дата Центра Србије, односно, припремљена је Политика отворене науке и отворених података, израђена је студија са методологијом за евалуацију истраживачких института у Србији, организована су два форума на тему евалуације научноистраживачких институција у сарадњи са Министарством науке, технолошког развоја и иновација, дајући допринос развоју програма евалуације истраживачких институција, одржана су два састанка (*online* и *уживо*) са члановима МСНО, именован је међународни институционални консултант са којим је одржан низ састанака (*online* и *уживо*), усвојен је Правилник о интелектуалној својини и развијен је систем за покретање интерних позива за *SEED* и *PoC* пројекте. Поред тога, један од чланова МСНО, господин Matthias Her, одржао је за представнике ИЕН обуку о развоју тржишног система (МСД). У оквиру SAIGE Пројекта ИЕН је у току 2024. године реализовао два *SEED* пројекта и одобрен му је за финансирање трећи *SEED* пројекат, два *PoC*, као и један колаборативни *PoC* са Археолошким институтом (сви у процесу реализације). У току 2024. године, у циљу ефикаснијег пружања подршке имплементацији ИЕН Плана за трансформацију, измењен је ИЕН тим за трансформацију. Три преостале иницијативе, са чијом реализацијом се наставило у 2025. години, односе се на развој и усвајање Политике људских ресурса, стварање пута за препознавање ИЕН-а као центра изврности и развој институционалних и људских капацитета кроз студијске посете. Иницијатива од које се тренутно одустало, док се за исту не стекну услови, односи се на институционално чланство у релевантним европским и међународним платформама/мрежама у области економије.

Визија трансформације Института економских наука је да постане регионални центар изврности у локално и међународно релевантним областима економских наука са снажном позицијом у Европском истраживачком простору, у складу са постојећом визијом ИЕН усвојеном у Стратегији '25.

Процес трансформације ојачао је тимски рад и подстакао здраву интерну конкуренцију у домену броја објављених научних радова у међународним часописима (*WoS, Scopus*), развоја међународне сарадње, броја поднетих пројектних предлога и броја пројеката одобрених за финансирање. О ефикасности реализације целокупног процеса сведоче резултати, који су у значајној мери бољи од унапред дефинисаних циљаних вредности показатеља трансформације за 2024. годину. Број радова у међународним

часописима у 2024. години је већи (33 = 23 WoS + 10 Scopus) у односу на циљану вредност (18). Такође, у односу на планиран (2) већи је и број финансираних пројеката из не-европских фондова (4), док је број финансираних пројеката из европских фондова нешто нижи (3 од 4). У случају броја поднетих пројектних пријава на конкурсима Фонда за науку забележена је нижа вредност од планиране што је у значајној мери последица броја отворених конкурса и чињенице да су у дефинисаној циљаној вредности поднетих пријава укључени пројекти чија је реализација у току (2 од 7).

Вредности одабраних индикатора у првој години процеса трансформације, 2024. година

Индикатори трансформације	Дефинисане вредности за прву годину процеса трансформације	Остварене вредности у 2024. години
Годишњи број радова у међународним часописима (WoS, Scopus)	18	33
Годишњи број поднетих пријава на конкурсе Фонда за науку и Фонда за иновациону делатност	7	2
Укупан број пројеката финансираних из не-европских фондова	2	4
Укупан број пројеката финансираних из европских фондова	4	3

Извор: Исечак из ИЕН плана трансформације Annex 2 – Tables with targets and milestones

Поред 3 пројекта финансирана из ЕУ фондова, 4 пројекта која се финансирају из не-европских фондова, и 2 пројекта финансирана од стране Фонда за науку, ИЕН је обезбедио још 14 финансираних пројеката из групе Влада, NGO и међународне организације. Такође, поред 2 пројектне пријаве Фонду за науку, ИЕН је у 2024. години поднео још 11 пројектних пријава код ЕУ фондова и 8 пројектних пријава код осталих међународних фондова. Постигнути резултати, који превазилазе очекивања дефинисана Планом трансформације, у значајној мери последица су успостављања нове организационе структуре ИЕН и оперативног рада који се спроводи кроз два сектора.

У циљу стварања услова потребних за постизање истраживачке изврности, знања и иновација високе вредности и њиховог трансфер у привреду и друштво, у процесу трансформације, ИЕН ће наставити активно да сарађује са ресорним Министарством и другим институтима. На путу ка достизању визије о регионалном центру изврности у локално и међународно релевантним областима економских наука са снажном позицијом у Европском истраживачком простору, ИЕН, у склопу процеса трансформације, у наредној пословној години планира реализацију низа активности. Трећа година трансформације усмерена је на успостављање одрживог система управљања свих до сада имплементираних елемената. Уз подршку јединице за подршку пројекту (ПИУ), ИЕН ће настојати да настави имплементацију трансформационих иницијатива које пре свега укључују континуирано подношење пројектних предлога, пре свега ка фондовима ЕУ и Фонду за науку, развој и усвајање Политике људских ресурса, развој плана за промоцију истраживања, ангажовање гостујућих уредника и публиковање тематских бројева часописа *Economic Analysis*, организовање трећег форума на тему

евалуације научноистраживачких институција у сарадњи са Министарством науке, технолошког развоја и иновација, наставак сарадње са члановима МСНО и јачање капацитета кроз успостављену шему мобилности. Активности ИЕН ће посебно бити усмерене ка наставку испитивања испуњености услова за успостављање Центра изврсноности за евалуацију јавних политика као и на сарадњу са међународним институционалним консултантом. Половином 2025. године планира се студијска посета Паризу у циљу јачања сарадње и успостављања мреже контаката која би требало да подржи развој центра изврсноности за евалуацију јавних политика. У 2025. години, у оквиру SAIGE пројекта, ИЕН планира да учествује на пројектном позиву за *UTRL (Upgrading Technology Readiness Level)* пројекте који су фокусирани на комерцијализацију резултата путем *spin-out* компаније или лиценцирања постојећих компанија.

Анкета запослених - У току јула месеца 2024. године спроведена је девета анкета међу истраживачима ИЕН о условима рада на Институту. Просечна вредност добијених резултата је приказана у табели (напомена 1- најлошије 7- најбоље):

Питање	2022	2023	2024
Услови рада у ИЕН (инфраструктура) су добри	6.4	6.3	6.0
Услови рада (међуљудски односи) су добри	4.4	4.5	4.4
Капацитет истраживачког особља је висок	5.0	4.8	5.3
Квалитет радних тимова је добар	5.1	4.9	5.4
Административно особље квалитетно обавља свој посао	5.6	5.9	5.8
Обим посла није превелик	4.8	5.0	5.1
Висина зараде одговара обиму посла	5.2	5.0	5.2
Зарада се исплаћује редовно и благовремено	6.9	6.9	6.9
Финансијска подршка за истраживање је довољна за квалитетан рад	5.5	5.4	5.4
Обезбеђен је рад на изазовним активностима	5.5	5.7	5.4
Дисперзија пословних активности је довољно широка	5.5	5.8	5.4
Мogućност умрежавања (Networking) је добра	5.3	6.0	5.6
Фирма подржава креативност, иновације и стално унапређење	5.9	5.9	5.6
Стална обука запослених је задовољавајућа	4.8	5.5	5.5
Сарадња са партнерима у земљи је добра и корисна	5.0	4.7	5.1
Сарадња са партнерима у иностранству је добра и корисна	4.7	5.0	5.3
Сарадња са ББА је добра и корисна	4.5	4.0	4.4
Сарадња са Министарством за науку је квалитетна	5.6	5.5	5.7
Сарадња са осталим државним органима је задовољавајућа	4.7	4.8	5.1
Конкуренција нема велики утицај на рад ИЕН	5.1	4.9	5.1
Процедуре и политике на ИЕН у јасне и свеобухватне	5.6	5.8	5.3
Запосленима су јасно представљени стратешка оријентација и циљеви	6.3	6.1	5.9
Комуникација међу запосленима у ИЕН је добра	4.8	4.7	4.4
Фирма је флексибилна према личним и породичним обавезама	6.5	6.4	6.2
Запослени су поносни на запослењу у ИЕН	6.3	6.1	6.0

Мотивисаност запослених је на високом нивоу	5.3	4.9	5.2
Задовољан/задовољна сам својим статусом у фирми	6.5	6.2	5.7
Верујем да ћу радити на ИЕН за 5 година	6.6	6.2	6.0
Просек	5.48	5.46	5.45

На основу истраживања из ранијих година реализоване су одређене корекције у раду кабинета и осталих органа института. Резултати остварени у 2024. години су у просеку на нивоу резултата претходне две године. Ови резултати су у великој мери узети у обзир приликом реализације процеса трансформације ИЕН. Током 2022. године знатно је опала оцена у вези са међуљудским односима, што се наставило и у току 2023. године. Из тог разлога ће од почетка 2025. бити ангажован стручњак за људске ресурсе у допунском раду, а у исто време су коришћени ресурси из процеса трансформације института. Проблеми са инфраструктуром се пре свега тичу канцеларија на трећем спрату које су у летњем периоду имале проблема са клима уређајима, што је благовремено отклоњено. Проблем недостатка простора остаје, а сви досадашњи покушаји решавања проблема кроз проширење у подрумске просторије, као и кроз уговарање канцеларије у Новом Саду преко научно технолошког парка нису успели. Увођење нових процедура у склопу имплементације ФУК није добро прихваћена у колективу, тако да ће се у склопу активности новоформиране службе за људске ресурсе посебна пажња усмерити у том смеру.

На прослави годишњице Института 5.12.2024. године додељене су две награде за научни допринос, по трећи пут на основу методологије за оцену истраживача успостављене 2021. године. Награда Ана Јашко, за највећи допринос младих истраживача је додељена Марији Антонијевић МА, а награда за најбољег истраживача др Томислав Поповић је додељена др Петру Митићу. Током године је одржан већи број активности у циљу *team building*-а.

На дан прославе годишњице института додељене су и јубиларне награде на Институту.

Међународна и домаћа сарадња - ИЕН је током 2024. године потписао два нова уговора о пословној сарадњи.

1. Reshaping Work fondacija, Amsterdam, Holandija, 09.05.2024.
2. Udruženje ekonomista i menadžera Balkana – Udekom Balkan, Beograd, 13.05.2024.

Општа акта – Током 2024. године је спроведена додатна провера и усаглашавање општих аката ИЕН:

- Правилник о интелектуалној својини Института економских наука број 147 од 18.03.2024. године
- Правилник о раду библиотеке Института економских наука број 151 од 19.03.2024. године

- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова Института економских наука број 247 од 21.05.2024. године
- Стратегија управљања ризицима Института економских наука за период 2024. – 2026. године
- Програма развоја научноистраживачког рада Института економских наука за период 2024-2028. године
- Програм развоја научноистраживачког подмлатка Института економских наука за период 2024-2028. године

Судски спорови ИЕН:

Предмет	Одлуке суда	Ток поступка
Марко Маловић - ИЕН 4П1 бр. 622/24	Тужба ради накнаде штете, на име разлике мање исплаћене зараде. Вредност 180.000,00 динара	Поступак у току
П-997/18 од 18.06.2021. Марко Маловић - ИЕН	Апелациони суд у Београду донео је Пресуду Г.ж. 1057/22 19.09.2023. године којом се одбија као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду.	Институт је 12.02.2024. уложио Ревизију Врховном касационом суду у Београду на пресуду Апелационог суда у Београду.

У раду **Дата центра Србија за друштвене науке (ДЦС)** реализоване су следеће активности:

- Присуство на 22. Форуму пружаоца услуга CESSDA ERIC, 11. јуна 2024. године у Сплиту, Хрватска
- Присуство на CESSDA ERIC конференцији, 12. јуна 2024. године у Сплиту, Хрватска
- Присуству на 15. седници Генералне скупштине CESSDA ERIC, 13. јуна 2024. године у Сплиту, Хрватска
- Присуство са излагањем на конференцији „COORDINATE Conference on Data Sharing and Secondary Data Analysis in Child and Youth Wellbeing Research“, 9.-10. децембра 2024. године у Загребу, Хрватска, у организацији CROSSDA - Croatian Social Science Data Archive

Дигитални репозиторијум радова - ИРИЕС - Током 2024. године, настављен је рад на дигиталном похрањивању свих научноистраживачких резултата истраживача Института, реализованих у склопу пројеката финансираних од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација. ИРИЕС је повезан са кровним порталом за

праћење научног учинка у Републици Србији, па су се током године похрањени резултати запослених истраживача неометано харвестовали у национални систем. Унето је 70 нових јединица које су објављене у 2024. години, а које су израдили истраживачи. Током календарске године, забележено је преко 40.000 преузимања публикација доступних кроз репозиторијум. У репозиторијум је унето 1.825 радова из периода 2011-2024. (закључно са 13.2.2025), који су имали преко 370.000 преузимања из целог света.

Open Journal System је у току 2024. функционисао без застоја и омогућио је публикавање свих електронских публикација ИЕН. Током године, на платформи је објављена 1 монографија и 1 зборник апстраката.

База радова истраживача је у току 2024. функционисала неометано. Евидентиран је унос 138 објављених радова истраживача.

Мрежна инфраструктура - Током године редовно је одржаван Microsoft 365 Exchange сервер.

Веб презентација - Веб презентација ИЕН, на url: www.ien.bg.ac.rs била је доступна током целе године. У току су завршне припреме на изради новог сајта Института.

8. МЕДИЈСКА КОМУНИКАЦИЈА ИЕН

Стратегија медијске комуникације ИЕН као развојни документ има за циљ да дефинише комуникацијске активности које треба спровести са циљем успостављања и одржавања међусобног разумевања између ИЕН-а и окружења. У складу са планираним активностима, у току 2024. године реализоване су следеће активности:

- Веб-сајт ИЕН је редовно ажуриран новим садржајем, уз стална унапређења његових функционалних и визуелних аспеката.
- У складу са планом објава за 2024. годину, налози ИЕН на друштвеним мрежама су редовно ажурирани релевантним садржајем.
- У трећем кварталу 2024. године, ИЕН је започео имплементацију процеса унапређења институционалног утицаја путем стратешког ангажовања у медијима са циљем промоције научно-истраживачког рада ИЕН, која је реализована у четвртном кварталу. У оквиру овог процеса, екстерни консултант израдио је евалуацију постојеће Стратегије медијске комуникације ИЕН, дао препоруке и сачинио акциони план за унапређење медијске комуникације ИЕН, те одржао обуке за истраживаче ИЕН које су за циљ имале јачање капацитета истраживача у погледу медијске комуникације и презентовања њиховог истраживачког рада.
- Као и у претходном периоду, настављена је сарадња са представницима релевантних медија у Србији, са циљем информисања креатора јавних политика и доносиоца одлука, као и шире јавности о значају научно-истраживачких резултата ИЕН. Релевантни медији су позивани да присуствују догађајима ИЕН, те извештавани о кључним догађајима ИЕН путем саопштења за медије.
- Успостављени су нови контакти са представницима медија у Србији, при чему се константно улажу напори у погледу унапређења тих односа. У складу са новоствареним контактима, ИЕН база релевантних медија у Србији је проширена.

Анализа учинка публикованог садржаја на друштвеним мрежама ИЕН

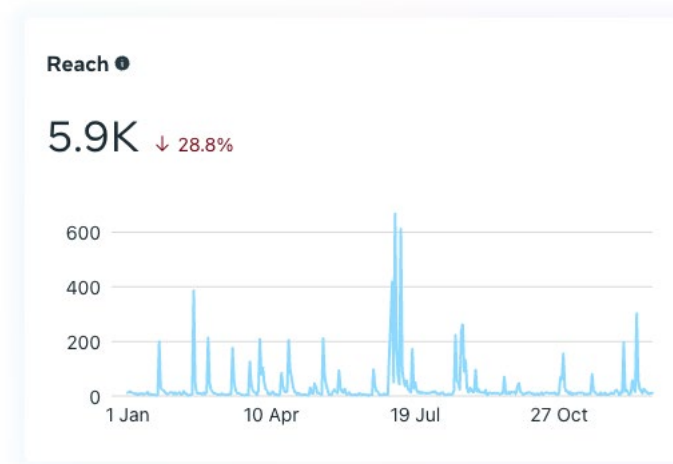
За потребе мерења резултата комуникацијских активности ИЕН, примењују се различите метрике и показатељи, као што су:

- Број пратилаца и ангажовање на друштвеним мрежама;
- Број интервјуа и новинских чланака/медијских гостовања.

Анализом ових показатеља, стиче се увид у степен ефикасности предузетих активности медијске комуникације у привлачењу пажње и ангажовању циљног аудиторијума, те се омогућава праћење промена током времена и идентификација области које захтевају унапређење. Кроз континуирано мерење и евалуацију, постиже се висок ниво прилагођености и оптимизације дефинисане стратегије медијске комуникације ИЕН.

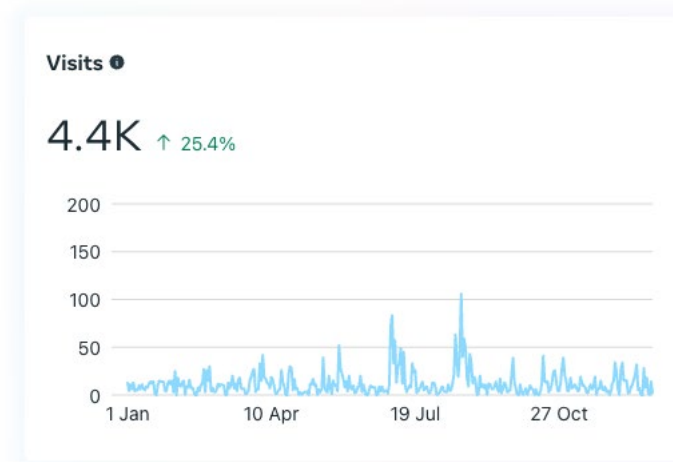
Статистичким показатељима који упућују на успешност комуникације путем друштвене мреже Facebook, генерисани су путем аналитичког алата Meta Business Suit. До сег објава у периоду од 01. јануара 2024. до 31.12.2024. године износио је 5,900 што је за 28,8% мање у односу на претходну годину (01.01.2023.-31.12.2023.) (слика 1).

Слика 1. Досег објава на профилу ИЕН на друштвеној мрежи *Facebook* у току 2024. године

Међутим, параметар посете страници ИЕН на овој друштвеној мрежи бележи значајан пораст од 25,4% у односу на претходну годину (слика 2).

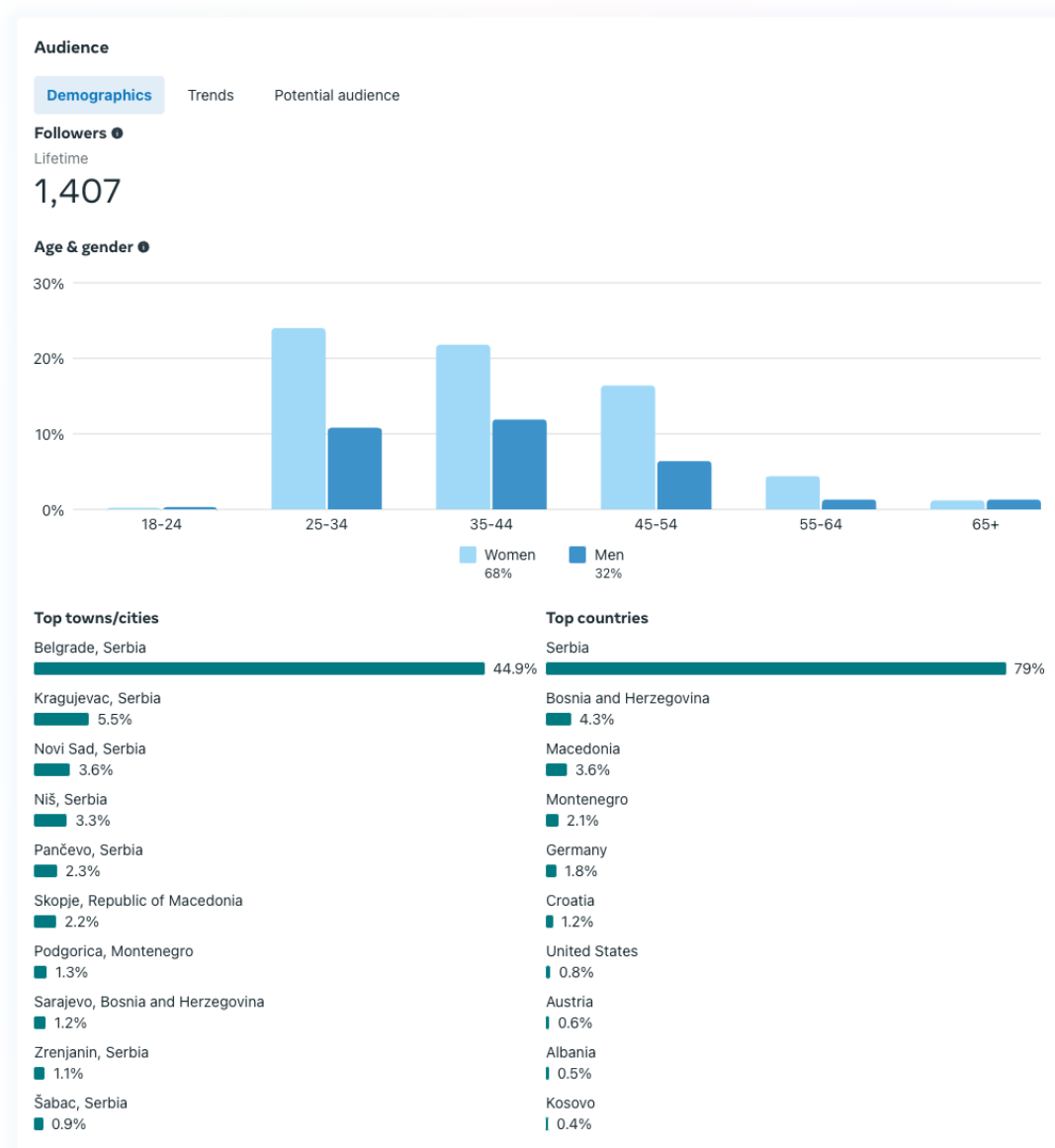
Слика 2. Посећеност странице ИЕН на друштвеној мрежи *Facebook* у току 2024. године

У случају домета, као и у погледу посећености странице ИЕН реч је о органским резултатима, односно досегу и посећености који су постигнути без плаћеног рекламирања странице, односно спонзорисања објава.

Укупан број пратилаца странице на дан 13.01.2025. године износио је 1.407, чиме је нето број пратилаца ("Net follows") повећан за 15,4% у периоду од 01. јануара 2024. до 31.12.2024. године, у односу на исти период 2023. године. У погледу старосне, полне и географске структуре пратилаца странице, доминирају особе женског пола, старости од 25-34 године (слика 3).

Слика 3. Приказ старосне, полне и географске структуре пратилаца странице ИЕН на друштвеној мрежи *Facebook* за период 13.12.2021. - 12.01.2025.

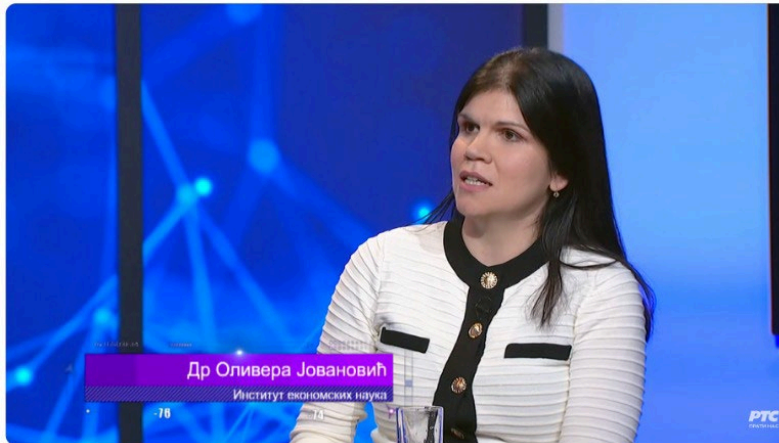

Број пратилаца странице ИЕН на пословној друштвеној мрежи *LinkedIn* на дан 13.01.2025. године износио је 1.071, док је број остварених конекција износио 914. У односу на 2023., у 2024. години остварен је раст броја пратилаца од 11,7%, и раст броја конекција за 7,2%. Посматрајући остварени раст броја пратилаца и њихове активности на *Facebook* и *LinkedIn* налозима ИЕН, може се закључити да је пројектовани раст од 10% постигнут, и надмашен.

У току 2024. године, сарадња са представницима медија у Србији настављена је кроз гостовања истраживача ИЕН у електронским медијима. У складу са Планом сарадње са представницима медија у 2024. години, истраживачи ИЕН су гостујући у телевизијским емисијама презентовали следеће теме:

- Гостовање др Оливере Јовановић у емисији "Студио знања" коју емитује Радио-телевизије Србије на тему опорезивања дуванских производа у Србији (слика 4)

- Гостовање др Петра Митића у емисији "Студио знања" коју емитује Радио-телевизије Србије на тему декарбонизације економије (слика 5)

- Поводом увођења скрининга за откривање рака плућа, Др Оливера Јовановић говорила о проблему високе преваленције пушења у Србији у емисији "Јутарњи програм", Радио-телевизије Србије
- Др Владимир Симовић говорио је о будућности рада у емисији "Студио знања", Радио-телевизије Србије
- Др Владимир Симовић говорио је о развоју дигиталних вештина код особа са инвалидитетом као могућности за унапређење њиховог запошљавања у емисији "Јутарњи програм", Радио-телевизије Србије
- Др Лазар Живковић говорио је на тему култура иновације у емисији "Студио знања", Радио-телевизије Србије
- Др Петар Митић говорио је о Студији посвећеној субвенционисању куповине електричних возила за емисију "Бизнис компас" Радио-телевизије Војводине

- Др Марко Миљковић говорио је на тему "Аутомобил је слобода – Историја развоја аутомобилизма у Србији 1903-2023" у емисији "Магазин на Првом", Радио Београд 1
- Поводом посете министарке науке, технолошког развоја и иновација, др Јелене Беговић Институту, новинска агенција Танјуг је објавила вест са насловом "Јелена Беговић: Установе попут Института економских наука важне су за будућност Србије" (Вест је пренео и портал "Војводина уживо")

Посматрајући број реализованих гостовања истраживача ИЕН у медијима и медијских објава о ИЕН у току 2024. године, може се закључити да је пројектовани раст од 30% остварен и надмашен.

Селектоване теме које су понуђене уредништвима релевантних медија у 2025. години су:

- Шта чини жене старије од 50 година дугорочно незапосленим?
- Међусобна повезаност пушења, употребе алкохола и коцкања и њихове здравствене и социоекономске последице.
- Сензорни вртови – Нови правац у развоју дечијих игралишта.

9. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

9.1 ПРИХОДИ

Институт је током 2024. године остварио укупне приходе у износу од 208.275 хиљада РСД, при чему су пословни приходи у износу од 207.919 хиљада РСД доминантни. Износ од 18.569 хиљада РСД је приликом израде годишњег Извештаја о пословању за 2024. годину евидентиран на пасивним временским разграничењима, као приход будућег периода, из разлога што у овом периоду нису у потпуности реализовани пројекти по основу којих је приход наплаћен.

Разграничени приходи се односе на следеће пројекте:

- Пројекат Фонда за науку РС: Engagement in Academic Achievements and Extracurricular Activities as Predictors of Life Satisfaction among High-school and University Students (193 хиљаде РСД);
- Пројекат Фонда за науку РС: Empowering Participation in Culture and Architecture: Activating Local Resources for and with Community EPICA (310 хиљада РСД);
- SAIGE Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Републици Србији (6.175 хиљада РСД);
- Пројекат Министарства науке, технолошког развоја и иновација: Иновациони пулс – оцена и праћење перформанси стартап и иновационог екосистема Републике Србије (5.558 хиљада РСД);
- Пројекат ГИЗ-а: Roadmap for implementing the Green Agenda of MSMEs in the Republic of Serbia (813 хиљада РСД);
- Пројекат РЗС-а: Демографске промене и привредни раст у Републици Србији (2.000 хиљада РСД);
- Пројекат РЗС-а: Структурне промене у пољопривреди и утицај на економски раст (2.320 хиљада РСД);
- Пројекат истраживања тржишта Института за прехранбене технологије (1.200 хиљада РСД).

За обрачун разграничених прихода је коришћен званични средњи курс динара на дан 31.12.2024. године (курсна листа НБС): ЕУР 117,0149 и УСД 112,4386.

Структура прихода ИЕН у 2024. години

Позиције прихода	План 2024. (у РСД)	Реализација 2024. (у РСД)
Приходи од Министарства	149.600.000	145.389.285
Приходи од пројеката Фонда за науку РС	3.200.000	3.270.346
Приходи од осталих пројеката	62.810.000	59.259.474
Приходи од учешћа у добити	1.450.000	152.270
Остали непоменути приходи	300.000	203.909
Укупни приходи	217.360.000	208.275.283

Планиране вредности прихода су преузете из Коригованог финансијског плана пословања ИЕН за 2024. годину. Реализоване вредности прихода су анализиране на основу финансијских извештаја Института и друге интерне документације.

- Укупни приходи који су реализовани у 2024. години су за око 4% нижи у односу на планирану вредност;
- Реализовани приходи од Министарства су скоро на нивоу планираних прихода, одступање је на нивоу од свега 3%. Приходи од Министарства у 2024. години чине 70% укупно реализованих прихода, што је идентично учешћу у 2023. години;
- Приходи од пројеката Фонда за науку РС су реализовани на нивоу који је нешто виши у односу на план, због прерасподеле између 2024. у којој се пројекти технички завршавају и 2025. године у којој ће пројекти и финансијски бити завршени;
- Приходи од осталих пројеката су реализовани у вредности која је за око 6% нижа у односу на планирану и у највећем делу се односе на међународне пројекте које су финансирани Европска комисија (H2020, програм Европског социјалног фонда плус), Вишеград фонд, Blumberg иницијатива и Немачка организација за међународну сарадњу (GIZ).
- Приходи по основу SAIGE Пројекта акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Републици Србији су релевантан извор прихода чија је намена финансирање процеса трансформације ИЕН. У оквиру SAIGE пројекта су у 2024. години реализована два пројекта у оквиру SEED програма, два пројекта у оквиру PoC програма, а започета је реализација колаборативног PoC пројекта са Археолошким институтом;
- Део прихода од осталих пројеката се односи на приходе по основу пружања услуга подршке другим институтима за креирање и одржавање институционалних репозиторијума научних радова у склопу програма успостављања платформе за отворену науку. Спроведена су и истраживања тржишта за потребе пројеката других научноистраживачких организација у Србији. Реализовани су и приходи по основу наплаћених котизација за објављивање радова у ИЕН часопису *Journal of Women's Entrepreneurship and Education (JWEE)* и котизација за учешће на ИЕН годишњој конференцији;
- Приходи од учешћа у добити, које ИЕН остварује на основу оснивачких права која има у два повезана правна лица (Београдска банкарска академија – Факултет за банкарство, осигурање и финансије - ББА; Регионална агенција за развој – РАРЕИ), су само делимично реализовани у односу на планиране вредности и то приходи од учешћа у добити РАРЕИ;
- Остали непоменути приходи реализовани у 2023. години се односе на остале финансијске приходе и остале расходе и мањи су од планираних вредности, јер очекивано повећање позитивних курсних разлика није реализовано.

Програмом рада и развоја Института економских наука за период 2021-2025. година (Стратегија'25) су уведени индикатори за праћење пословних резултата. Планиране вредности индикатора су преузете из Стратегије'25, док су реализоване вредности

анализиране на основу финансијских извештаја Института и друге интерне документације.

Финансијски индикатори успеха

Индикатори	План 2023.	Реализација 2023.	Реализација 2024.
Стопа раста прихода (%)	4,0	24,7	17,0
Број конкурентних пројеката (бр.)	4	6	5
Број осталих пројеката (бр.)*	9	9	11
Зараде из институционалног финансирања (%)	74,0	75,6	66,9

* ангажовање на COST акцијама није укључено у укупан број пројеката

** Како су у Стратегији '25 финансијски индикатори успеха планирани за 2021., 2023. и 2025. годину, на основу финансијских извештаја Института и друге интерне документације је извршена анализа реализованих вредности индикатора у 2024. години у односу на план и реализацију у 2023. години.

Реализоване вредности финансијских индикатора успеха у 2024. години бележе одређена одступања у односу на планиране вредности:

- Приходи су у 2024. повећани у односу на претходну годину за 17%, што је знатно више у односу на планирану стопу раста прихода. Повећање је резултат повећања прихода од Министарства, прихода од SAIGE пројекта и реализације нових међународних пројеката;
- Број конкурентних пројеката је већи у односу на планирани број и поред пројеката Фонда за науку РС и H2020 обухвата и пројекте ESF+ фонда Европске комисије и Вишеград фонда у којима је Институт носилац;
- Број осталих пројеката који су реализовани у 2024. години је већи у односу на план и претходну годину;
- Учешће нето зарада запослених из институционалног финансирања у укупним зарадама, накнадама и осталим личним расходима је у 2024. години ниже у односу на план и на претходну годину иако је примљени износ од Министарства на име зарада повећан, као и број запослених. Разлог је повећано учешће зарада запослених из осталих извора и накнада спољних сарадника у односу на претходну годину. Зараде запослених из осталих извора су више у односу на 2023. годину највише због зарада истраживача Института за учешће у реализацији пројеката. Накнаде спољних сарадника се пре свега односе на накнаде сарадника који су ангажовани за реализацију пројеката.

9.2 РАСХОДИ

Институт је током 2024. године остварио укупне расходе у износу од 208.245 хиљада РСД, при чему су пословни расходи у износу од 208.071 хиљада РСД доминантни. Планиране вредности расхода су преузете из Коригованог финансијског плана пословања ИЕН за 2024. године, док су реализоване вредности анализирани на основу финансијских извештаја Института и друге интерне документације.

Структура расхода ИЕН у 2024. години

Позиције расхода	Конто	План 2024. (у РСД)	Реализација 2024. (у РСД)
Канцеларијски и остали материјал	512	980.000	832.177
Радови на унутрашњем уређењу простора (канцеларије)	514; 532	600.000	259.925
Одржавање опреме и сервисне услуге	532	300.000	212.100
Ситан инвентар	515	60.000	22.536
Електрична енергија и даљинско грејање	513	690.000	664.070
Зараде, ауторски уговори, уговори о делу и остали уговори	520; 521; 522; 523; 525	174.500.000	172.412.172
Накнаде трошкова запосленима и другим правним лицима	529	7.800.000	5.919.906
Поштанске услуге, фиксна и мобилна телефонија	5315	215.000	193.925
Закуп пословног простора и опреме	533	2.500.000	2.035.260
Штампање публикација и промотивног материјала	535; 550	1.500.000	1.115.352
Дизајн књиге графичких стандарда, публикација и промотивног материјала	5359	350.000	285.000
Партнерске институције	5360	2.950.000	2.925.274
Анкетна истраживања, прикупљање података и базе података	5369	1.820.000	1.540.744
Развој ИТ програма	5374	3.400.000	3.225.673
Комуналне услуге	5392	190.000	215.658
Услуге заштите на раду и заштите од пожара	5393	300.000	81.828
Превод и лекторисање	5399	720.000	712.800
Дизајн, израда и одржавање сајта	5399	950.000	754.200
Амортизација	5400	3.500.000	3.330.295
Адвокати	5501	400.000	129.375
Књиговодствене услуге	5502	984.000	984.000
Саветодавне (експертске) услуге	5504	1.240.000	1.229.623
Стручно усавршавање и котизације	5505	2.670.000	2.056.462

Накнаде за лиценце и софтвере	5506	1.800.000	1.760.818
Услуге одржавања локалне мреже и сервера	5509	1.600.000	1.494.000
Остале непроизводне услуге	5509	171.000	120.550
Репрезентација	551	1.450.000	1.370.009
Здравствене услуге и осигурање запослених од последица несрећних случајева	550; 552	850.000	447.348
Чланарине	554	750.000	469.635
Надокнада за инвалида; локалне комуналне таксе и порези	555	1.020.000	913.652
Платни промет	553	420.000	337.282
Таксе, претплате и остали нематеријални трошкови	559	160.000	19.240
Остали непоменути расходи (финансијски и остали)	56,57,58	470.000	173.876
Укупно		217.310.000	208.244.766

Реализоване вредности расхода у 2024. години бележе одређена одступања у односу на планиране вредности у истом периоду:

- Трошкови материјала и одржавања су у укупном износу за око 31% мањи у односу на планирану вредност, захваљујући мање реализованим трошковима унутрашњег уређења простора, али и нешто мањем коришћењу потрошног материјала у односу на планиран. Трошкови сервисних услуга су реализовани у износу који је нижи у односу на планиран јер није било потребе за додатним сервисом опреме;
- Трошкови зарада, накнада зарада, затим трошкови накнада на име ауторских, уговора о делу и осталих уговора су на релативно истом нивоу као и планирани трошкови, захваљујући корекцији финансијског плана након одобравања нових пројеката и повећања накнада по том основу;
- Трошкови накнада службених путовања су мањи у односу на планирану вредност јер су одређена путовања у склопу реализације пројеката одложена за 2025. годину, а одређена нереализована. Трошкови накнада на име превоза на рад и са рада и осталих накнада запосленима су реализована на нешто нижем нивоу у односу на планирани због бесплатне услуге превоза јавним градским превозом у Београду;
- Трошкови закупа су реализовани на нивоу који је за око 19% нижи у односу на планирани, јер се одустало од планираног закупа сале за потребе организације догађаја у оквиру пројеката;
- Реализовани трошкови штампања публикација и промотивног материјала чине око 74% вредности планираних трошкова због објављивања одређеног броја публикација само у електронском облику и одлагања услуге штампања дела промотивног материјала за 2025. годину;
- Трошкови који се односе на партнере/подизвођаче ангажоване у реализацији пројекта су у 2024. години реализовани у планираном износу;

- Остали трошкови производних услуга су нешто нижи у односу на планиране вредности. Најзначајнији међу њима су трошкови развоја ИТ програма и трошкови анкетног истраживања за потребе реализације пројеката;
- Трошкови амортизације су нешто испод планиране вредности;
- Реализовани трошкови књиговодствених и експертских услуга за потребе реализације пројеката су на нивоу планираних, као и трошкови накнада за лиценце и софтвере, трошкови одржавања локалне мреже и сервера и трошкови репрезентације;
- Трошкови стручног усавршавања и котизација су нижи у односу на планирану вредност јер су публиковање одређеног броја радова и учешће на неким конференцијама који подразумевају трошак котизација одложени за наредну годину или су радови објављени у другим часописима који не захтевају трошак;
- Већина осталих нематеријалних трошкова је реализована на нешто нижем нивоу у односу на планиране (трошкови чланарина, здравствених услуга, платног промета, комуналних такси, накнада и сл.);
- Финансијски и остали расходи бележе повећање у односу на план, јер су негативне курсне разлике веће од планираних.

ИМОВИНА, ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ

Институт је током 2024. године реализовао набавку опреме у вредности од 2.407 хиљада РСД. Набавка се односи на рачунарску опрему, канцеларијски намештај и клима уређај.

Набавка имовине у 2024. години

Позиције издатака	План 2024. (у РСД)	Реализација 2024. (у РСД)
Рачунарска опрема	2.300.000	2.202.073
Канцеларијски намештај	400.000	146.354
Клима уређај	100.000	58.900
Укупни издаци	2.800.000	2.407.327

Рачунарска опрема укључује пре свега лаптоп рачунаре, мониторе и штампаче. Део канцеларијске опреме је набављен заједно са услугама унутрашњег уређења простора кроз јединствену набавку.

Институт на дан 31.12.2024. године бележи потраживања од купаца у износу од 2.344 хиљаде РСД, као и неизмирене обавезе из пословања у износу од 643 хиљаде РСД. Вредност обавеза из пословања је значајно мања у односу на 2023. годину, као и потраживања од купаца.

Нераспоређена добит Института ранијих година на дан 31.12.2024. године износи укупно 2.087 хиљада РСД, док нето добитак за текућу 2024. годину износи 31 хиљада РСД. Обавеза по основу распоређене добити се у складу са Законом користи у сврху подстицања истраживача ИЕН за објављивање радова у референтним часописима. Обавезе према запосленима по овом основу износе 1.884 хиљаде РСД.

У Београду,

Март 2025. године

Директор

др Јован Зубовић